

Utorak, 28. januar 2003.

Svedok Petar Kriste

Svedok Ivo Šimunović

Otvorena sednica.

Optuženi pristupio Sudu

Početak 9.02 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Tapušковиću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časne sudije, hvala vam. Gospodine Kriste, juče sam pažljivo slušao vaše svedočenje za vreme glavnog saslušanja i voleo bih da vam postavim nekoliko pitanja. Želeo bih da objasnite Pretresnom veću nešto što još niste naveli u vezi pregovora koje ste vodili u Splitu i svega ostalog što ste radili u i oko Dubrovnika. Dobili ste zadatak od vlade šta su tačno vaše dužnosti u Splitu i Dubrovniku, šta sve tamo treba da postignete, zar ne?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Da. Dobili smo zaduženja za Dubrovnik. Što se tiče Splita, tamo smo ostali samo jedan dan, čekajući da dobijemo dozvolu da uđemo u Dubrovnik. Na zahtjev predsednika Kriznog štaba i izvršnog odbora Skupštine općine, uzeli smo učešća u razgovorima i pregovorima sa generalom Mladenovićem.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da, i kao što ste juče rekli, radili ste na sporazumu koji ste ugovorili, i mene zanima jedna stavka iz toga, a to je deblokada kasarne u Splitu. Vi ste učestvovali u tim pregovorima, zar ne? Dakle, pod kojim uslovima je deblokirana kasarna u Splitu? Rekli ste da je to bio sadržaj vaših pregovora.

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Pa, pregovori su trjebali dogovoriti odlazak jugoslavenske mornarice iz luke Lora, sa jedne strane i takođe, sa druge strane, povraćanje oružja Teritorijalne obrane gradu Splitu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Pitaću vas direktnije: Znae da je 21. avgusta 1991. godine Vladimir Šeks informisao javnost da će kasarne biti isečene od snabdevanja strujom, vodom i hranom. Da li znate to?
SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Ne sjećam se tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. I krajem avgusta da li se to zaista i desilo u Hrvatskoj?
SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: U nekim slučajevima kasarne su blokirane, da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli da je 25. avgusta došlo do blokade u Splitu?
SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Ne sjećam se tačno tog podatka.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja bih vas baš oko toga pitao, jer vi ste juče na pitanje tužioca odgovorili...

SUDIJA MEJ: Mikrofon.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste juče na pitanje tužioca odgovorili da je došlo do određenog sporazuma u vezi toga šta ste vi zahtevali od JNA i dogovor je postignut. Je li tako?
SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A je li za uzvrat bilo ovako kako ste izjavili ranije u svom iskazu istražiteljima da u zamenu za to Hrvatska treba prekinuti blokadu kasarni JNA u Splitu?
SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Koliko se ja sjećam, nije bila takva formulacija.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Tako piše u vašem iskazu koji ste dali istražiteljima, upravo doslovce tako: "U zamenu je Hrvatska trebala prekinuti blokadu kasarni JNA u Splitu".
SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Bilo je riječi o stanovitoj blokadi luke Lora.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Gde su bili vojnici JNA?
SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A to znači da je ta blokada trajala...

prevodioci: Molim vas mikrofon, gospodine Tapušковиću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Isključuje se sam. Ako je krajem avgusta počela ta blokada to znači da je blokada te kasarne trajala gotovo tri meseca?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Ja ne znam kad je blokada počela, ali čak i da je trajala od kraja avgusta do 20. septembra ne bi bilo prošlo tri meseca. Činjenica je da je krajem avgusta, nešto prije nego što smo mi stigli u Split, došlo do jednog ofanzivnog djelovanja Jugoslavenske ratne mornarice u Bračkom, iz Bračkog kanala po Splitu i vjerojatno je blokada te luke Jugoslavenske ratne mornarice bila vezana sa ovim napadom na Split.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi kažete 29. septembra, ali u vašem iskazu stoji da je taj sporazum zaključen 2. prosinca, 2. decembra.

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Ne, to je pogrešno. To je pogrešno. Mi smo, pardon, pardon, 2. prosinca točno, 2. prosinca.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 2. decembra. Hvala. To me je interesovalo u vezi toga. Ono što me mnogo više zanima i šta mislim da hoću da pomognem Pretresnom veću, da biste shvatili stvari oko Dubrovnika, da li je vaš zadatak kad ste pošli zajedno sa još dva ministra, a to su Šifrić i Rudolf, obojica su ministri kao i vi u Vladi Hrvatske, da li je vaš zadatak, između ostalog, bio i da učinite sve što možete da se obustavi vatra u Dubrovniku, da se prekine sa vatrom u Dubrovniku?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Bio nam je zadatak da na dubrovačkom području zaključimo primirje, pored ostalog.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I prekid vatre svakako.

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Primirje uključuje u sebe i prekid vatre.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam to zato što u vašem opet ovom iskazu koji ste dali ranije piše: "Došlo se radi prekida vatre," no dobro, primirje je to isto. E, da li ste kad ste stigli tamo, vi ste kazali da ste razgovarali sa Nojkom Marinovićem, generalom. Je li to bio zapovednik odbrane grada Dubrovnika?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Jeste.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste li sa njim razgovarali i pre pregovora od 5. decembra i posle ili je on bio sa vama i na tim pregovorima?
SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Mi smo sa njim razgovarali prije i poslije pregovora. Na pregovorima on nije bio sa nama.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, ja bih morao da vam ukažem na nešto šta mislim da treba obaviti već danas. Jedan od retkih svedoka koje smo do sada dobili i po Članu 66, jer ga tužilac predlaže za svedoka, ali do sada nije ispitan, ali je predložen i po Članu 68, to je Nojko Marinović. Njegovu izjavu sam spremio u dovoljnom broju primeraka da vi to imate ispred sebe. Pošto je gospodin Kriste razgovarao sa zapovednikom hteo bih da mu predočim nekoliko stvari iz tog iskaza koji se tiču svega onoga šta se tih dana događalo u Dubrovniku.

SUDIJA MEJ: Možete da predočite to svedoku. U ovom trenutku to ne može da se uvrsti u dokazni materijal. Možda ćemo o tome da razmislimo kasnije, ali ukoliko želite da predočite svedoku nešto iz te izjave možete to da uradite.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li vam je u razgovoru pre ili posle gospodin Nojko rekao pošto vi idete na pregovore da biste to znali, evo ja ću vam to predočiti: "U biti", kaže on u svom iskazu, "naša strategija je bila dobitak vremena. Zbog toga smo uvek želeli postići dogovor o prekidu vatre. To je bilo iz dva razloga. Prvo da dobijemo u vremenu i da ne trošimo dragocene zalihe, ali i ono najbitnije, također za vreme prekida vatre smo imali puno bolju šansu prokrijumčariti morskim putem dodatne zalihe ili ljudstvo". Da li vam je ovo ovako rekao Nojko Marinović kad ste ga sreli?
SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Nije.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, ja mislim da bi bilo adekvatno da se svedoku objasni kontekst u kome je gospodin Marinović govorio o ovome zato što su pregovori bili dugo vođeni. Bilo je puno pregovora u kojima ovaj svedok nije učestvovao i prema tome treba da bude jasno da li se ovo spominjanje odnosi na ranije pregovore iz oktobra i novembra.

SUDIJA MEJ: Moramo da budemo vrlo pažljivi oko ovoga, jer mi sada odstupamo od onoga šta, o čemu je svedok svedočio. Gospodine Kriste, ukoliko možete da nam kažete nešto o ovome šta vam čita gospodin Tapušković, kažete nam, ali ukoliko ne znate ništa o tome, ukoliko je ovo nešto u šta je bio umešan samo general onda nam tako recite. Izvolite, gospodine Tapuškoviću.

SVEDOK KRISTE: Nemam prevod, časni sudija.

SUDIJA MEJ: Je li čujete sada, gospodine Kriste? Sad ćemo ponovo da probamo. Da li čujete sada?

SVEDOK KRISTE: Da, čujem.

SUDIJA MEJ: Ono što sam vam govorio je sledeće. Mi sada donekle odstupamo od onoga o čemu ste vi svedočili. Možda su ovo teme o kojima vi ne znate ništa. Ali ukoliko vi znate nešto o ovome onda nam to recite. Ukoliko ne znate, ukoliko je ovo nešto šta se ticalo samo generala, nešto o čemu vi ništa ne znate, onda nam jednostavno tako i recite i mi ćemo brzo proći kroz ovu temu. Gospodine Tapuškoviću, molim vas da se bavite pitanjima o kojima svedok možda nešto zna. Izvolite.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, nije sporno da je Nojko Marinović zapovednik odbrane Dubrovnika. Gospodin Kriste je došao da pregovara u vezi prekida vatre...

SUDIJA MEJ: Mi znamo to, gospodine Tapuškoviću. To se zna. Hajde nastavite molim vas.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li je gospodinu Kristi poznato da je postojala takva strategija da se dobije u vremenu, a da se u međuvremenu naoružavaju ljudi?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: To nije bila naša strategija. Naša strategija je bio istinski mir i trajan prekid neprijateljstava, odnosno prekid vatre i uspostavljanje primirja.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jedno vreme ste bili ratni ministar. Da li znate šta je gospodin Tuđman izgovorio 24. maja 1992. godine na

velikom mitingu na Trgu Bana Jelačića? Da li je on tada rekao upravo ovo šta je rekao i Nojko, jer je rekao zbog toga smo vodili politiku pregovora, a iza tih pregovora formirali smo oružanu jedinicu? Da li je to tako kazao?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Ne sjećam se što je točno gospodin Tuđman rekao 1992. godine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Pošto ste bili na tim pregovorima, evo ono šta bih vam rekao šta iz iskaza Nojka koji je govorio o tome koliko je ljudi bilo u odbrani grada, da li vam je on to kazao. I na strani, evo sad ću vam to pročitati, da li vam je Nojko pre nego što će poći na pregovore ili posle rekao da je na dan početka napada 1. oktobra 1991. godine, "hrvatske snage pod mojim zapovjedništvom su brojale," pa je rekao, "670 vojnika." Da li vam je to kazao?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: 1. desetog kad smo mi bili u Dubrovniku onda mi je izložio cijelu situaciju vojnu u Dubrovniku. Izložio nam je koje su snage neprijatelja i koji je njihov raspored, a također je rekao da su naše snage potpuno nesprijemne i brojno u inferiornom položaju da bi mu mogle pružiti efikasan otpor. On je navodio podatke o broju policajaca i o broju članova Zbora narodne garde, to je negdje bilo 100, 200 ljudi i rekao nam je također da ima veliki broj građana Dubrovnika koji se dobrovoljno javljaju za obranu, ali da nema dovoljno oružja...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Molim vas, gospodine Kriste ja vas pitam, odgovorite mi sa da ili sa ne, kažite ne ako vam nije rekao. On je rekao da je imao 670 vojnika pod svojom komandom. Je li tam rekao to ili ne?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Tu brojku nije spomenuo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li vam je rekao da su oni bili raspoređeni od Slanoga na zapadu do Bana, oko jedan kilometar od crnogorske granice, na istoku i to da su pokrivali udaljenost pored puta otprilike 75 kilometara? Da ili ne?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Nije nam detaljno izlagao raspored naših snaga.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li vam je rekao da su četiri topa 85 milimetara koje su uzeli na Korčuli rasporedio dva iznad Cavtata, a dva u Resnici u blizini Mulinata? Da li vam je rekao ili ne?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Nije rekao gdje su raspoređeni.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li vam je rekao da su dva ZIS-a, protivtenkovska topa, jedan je bio postavljen na Babin Kuk u Dubrovniku, a drugi blizu hotela "Neptun" u Dubrovniku? Da li vam je to rekao?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Ne. Rekao sam već da nam nije izložio raspored naših snaga detaljno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li vam je kazao da je 10 protivavionskih topova i dva jednocevna topa...

SUDIJA MEJ: Ne, svedok je već odgovorio na ovo pitanje. On je rekao da njemu nisu bili rečeni detalji. Prema tome, gospodine Tapušковиću, nema nikakvog smisla da nastavljate u ovom smeru.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časni sudija Mej (May), ja zaista mislim do sada, ja ne znam da li će Nojko Marinović doći, ali Nojko Marinović je izjavio da su imali i automobile, odnosno kamione na kojima su bili protivavionski. Da li on to zna?

SUDIJA MEJ: Da, da. Vi ste to već sve izneli i svedok vam je odgovorio to šta ste ga pitali. Izvolite nastavite.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, ja mislim da bi ovo sve trebalo da vas zanima. Ili na primer ovo.

SUDIJA MEJ: Gospodine Tapušковиću, vreme je ograničeno kao što znate. Mi možemo da vam damo samo ograničeno vreme. Optuženi je postavljao pitanja više od dva sata i moramo sad da vam kažemo da ste vi već potrošili skoro 20 minuta. Morate uskoro da završite.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Postaviću onda najbitnije. Pošto je svedok izjavio da je onoga dana kada je došao u Dubrovnik pre 1. oktobra dovezao sa svojim kolegama jedan kamion minsko eksplozivnog oruđa, minsko eksplozivnog materijala. Je li tačno?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Minsko eksplozivnih sredstava, tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Sada, da li znate da je Nojko Marinović izjavio da je sav taj eksplozivni materijal raspoređen od Crne

Gore do Dubrovnika na celom drumu, da su iskopane rupe, u jednu rupu se stavi mina pa 100 metara kasnije se opet iskopa rupa, ali se ne stavi mina i da je ceo drum tako do Dubrovnika miniran? Da li vam je to rekao?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: On to meni nije rekao, ali sa jednim šleperom srijedstava ne može se izminirat izuzetno veliki broj kilometara ceste. Osim toga ako je doista gospodin Marinović izvršio to miniranje to je bilo na teritoriju Hrvatske i na teritoriju općine Dubrovnik i od toga nije mogao stradati nitko, ako ne bi u ratnom pohodu došao, išao prema Dubrovniku.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pošto ja zaista nemam vremena moraću da završim sa ovim pitanjem. Vi ste rekli da se iz Dubrovnika uopšte nije delovalo prema položajima vojske Jugoslovenske narodne armije. Je li tako?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Da. Iz Dubrovnika se nije moglo djelovati prema jedinicama jugoslavenske armije sve dotle dok jugoslavenska armija nije došla, zatvorila обруč oko Dubrovnika i došla u neposrednu blizinu. Ja sam juče rekao da je slobodan teritorij Dubrovnika, u dužini se protezao od nekih 10 ili 12 kilometara. U tom trenutku ono oružje što je bilo, bilo je smješteno, dakle, na tom prostoru slobodnom, ali sam posebno podvukao da to nije bilo niti u starom gradu niti u njegovoj blizini.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi znate da je Srđ prostor koji je izvan zidina i izvan grada?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Znam jako dobro.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I ove borbe su bile uglavnom oko Srđa.

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Tuklo se po Srđu i po gradu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E sad evo šta je Nojko rekao u vezi okršaja od 6. decembra: "Gotovo svo topništvo koje sam imao", da li vam je to rekao i da li ste vi to videli tog dana? "Gotovo svo topništvo koje sam imao u Dubrovniku je bilo usmereno prema Srđu. U stvari prvih 48 granata sa kojima smo započeli su bile dragocene, pa smo morali da štedimo. Topničke posade nisu imale mesto za nezavisno delovanje. Kada bi dozvolio granatiranje bilo bi vrlo ograničeno, uvek u granicama ispali tri granate i zatim bi topnička posada ponovo trebala dobiti dozvolu za dalju paljbu." Da li je ovakve paljbe...

SUDIJA MEJ: Hajde da se pridržavamo onoga na šta ovaj svjedok može da odgovori. On je jednostavno bio posmatrač i on može da kaže nešto o napadu, o granatiranju grada. Vi, gospodine Tapušковиću, osporavate da je grad granatiran.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne osporavam da je grad granatiran, časni sudija Mej. Ja samo pitam da li je on video da se iz grada, ovako kako je Nojko Marinović izjavio, tuklo po tom brdu Srđ iznad Dubrovnika, da li je video ispaljivanje granata iz Dubrovnika ili ne pošto je stajao, ja sam bio u Dubrovniku mnogo puta, na terasi hotela "Argentina". Da li je, da li je on to video?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Ja sam stajao na terasi hotela "Argentina" i nisam vidio ispaljivanje na Srđ, jer se iz hotela "Argentina" vidi predio starog grada i njegove bliže okolice. Područje Lapada, na primer, i druga područja koja su još bila pod našom kontrolom, ali dalje od zidina grada sa tog se područja ne mogu kontrolirati.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li možete odgovoriti još samo na ovo. Gde je hotel "Lero" u Dubrovniku?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Hotel "Lero" je u Gospinom Polju jedno tri kilometra daleko od zidina grada.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: On se ne vidi sa...

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Ne vidi se.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne vidi se ni ako bi se odatle pucalo?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Ne vidi se.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC UERC-RECLAF

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine Kriste, počecemo od poslednjeg pitanja koje smo upravo čuli. Srđ, koliko je on iznad starog grada, kolika je razdaljina između Srđa i starog grada?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Srđ je neposredno iznad starog grada. Ne bih znao točan podatak koliko je visok, koliko je metara visok, ali stari grad leži u podnožju Srđa.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U redu. Gospodine Kriste, gospodin Milošević tokom svog unakrsnog ispitivanja vam je rekao da ste vi bili bliski saradnik gospodina Tuđmana, a mene interesuje sledeće, u vremenskom periodu koje nas zanima ovde, to je 1991., 1992., 1993. i 1994. godine, da li ste vi zaista bili bliski saradnik gospodina Tuđmana?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: U to vrijeme nisam bio bliski suradnik gospodina Tuđmana.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodin Milošević vam je rekao da su aspiracije gospodina Tuđmana obuhvatale da se Hrvatska prostire do reke Drine. Kad je on zapravo imao ove ideje i da li je on odustao u neko doba od ovih ideja?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Tu misao da bi po povijesnoj logici i po sastavu stanovništva Bosne i Hercegovine bilo, dakle, logično da Bosna i Hercegovina bude u sastavu Hrvatske rekao je u početkom dvanaestog mjeseca 1989. godine u jednom razgovoru, u jednom razgovoru sa mnom. On je od te ideje odustao i nije ni u jednom trenutku bilo sa hrvatske strane ništa poduzeto konkretno da bi se ta ideja ostvarila.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodin Milošević je tokom unakrsnog ispitivanja citirao nešto iz novinskog intervjua gde su se spominjali vaši razgovori sa Šuškom i ja bi želela nešto da pojasnim iz toga. Da li ste vi imali dva razgovora sa Šuškom u različitom vremenskom periodu? Tokom prvog razgovora sa gospodinom Šuškom... Zapravo kad je došlo do tog razgovora i šta vam je on tom prilikom rekao?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Prvi razgovor je bio negdje krajem trećeg mjeseca ili početkom četvrtog mjeseca 1991. godine. To je bilo neposredno nakon što je u našim medijima bila objavljena vijest da su se u jednom pograničnom mjestu sastali gospodin Milošević i gospodin Tuđman. U tom razgovoru je on meni rekao jedino to da dolazi od starog, zapravo je to bio odgovor na moje pitanje zašto je tako dobre volje, rekao je da dolazi od starog i da je pala odluka ili da je dogovoreno da se Hercegovina pripoji Hrvatskoj. Ja...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Izvolite.

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR : Dalji, na tome je razgovor završio. Mi smo se samo sreli i mimoišli u putu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada ste se sreli sa njim i kada je on dao taj komentar, da li je on na bilo koji način spominjao zauzimanje ove teritorije silom?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Nije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi ovaj komentar preneli, odnosno povezali sa pregovorima o kojima ste čitali i o kojima ste čuli? To su bili pregovori između Miloševića i Tuđmana. Da li ste povezali ovo?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Da, povezao sam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je hrvatska vlada 1991. godine učinila bilo šta što bi vodilo aneksiji ovog dela Bosne?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Nije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Taj drugi razgovor sa gospodinom Šuškom, kada je do njega došlo i o čemu je bio?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: To je bilo u desetom mjesecu 1992. godine. Sreli smo se na splitskom aerodromu. Tih dana prema pisanju medija moglo se zaključiti da dolazi do zaoštavanja hrvatsko-muslimanskih odnosa, pa sam ga pitao da li je moguće nešto napraviti da se te tenzije smanje. On mi je na to odgovorio upravo ono što sam ja i izjavio, dakle, da...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Izvolite.

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Dakle, kreće jedna postrojba iz Prozora i da neće biti zarobljenih, što sam ja shvatio kao eskalaciju, doista eskalaciju tih loših odnosa na relaciji između bosanskih Hrvata i Muslimana, bosansko-hercegovačkih Hrvata i Muslimana.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodin Milošević je tokom svog unakrsnog ispitivanja pominjao akcije generala Bobetka. Da li su te akcije na bilo koji način u vezi sa napadom na Dubrovnik 1991. godine? Dakle, u vezi sa onim šta se dešavalo u Dubrovniku 1991. godine?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: To nije ni u kakvoj vezi sa onim što se događalo 1991. godine, jer je Bobetko na južno bojište išao tek negdje u petom, šestom mjesecu 1992. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A kada kažete južni front šta mislite pod tim?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR : Dubrovačko područje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodin Milošević vam je izneo da je JNA u Hrvatskoj ustvari imala dva cilja. Prvi, da zaštiti one koji su u opasnosti bez obzira na njihovu etničku pripadnost, i drugo da zaštiti svoje jedinice koje su bile širom Hrvatske. Da li se vi slažete da su to bili ciljevi JNA?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR : Ne slažem se da su to bili ciljevi JNA. JNA je faktički djelovala kao vojna sila Republike Srbije i djelovala je u Hrvatskoj u pravcu ostvarivanja ciljeva te politike. U stvari Jugoslavenska narodna armija osobito nakon rata u Sloveniji to više i nije bila u pravom smislu riječi. Ona je, istina, zadržala naziv Jugoslavenske narodne armije, ali je ona postajala već tada srpskom armijom, jer su je napustili ročnici, dakle, mladići na odlasku redovnog vojnog roka svih nacionalnosti osim srpske, a i dio mladića iz Srbije je također u Hrvatskoj barem napuštao jugoslavensku armiju i tražilo da se vrati svojim kućama u Srbiju. Isto tako zapovjedni kadar, to jest oficiri jugoslavenske armije koji nisu bili srpske nacionalnosti nakon tog rata, a jednim dijelom i prije, ili su svojom voljom napustili tu armiju ili su bili sklonjeni sa odgovarajućih mjesta tako da je u vrijeme o kojem mi govorimo, u jesen 1991. godine, faktički to jugoslavenska armija koja je nosila još ime faktički djelovala kao srpska vojna sila. Uostalom završetak te armije i jest bio takav da je ona pretvorena u tri vojske i to...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dozvolite, dozvolite da vas prekinem. Vi ste to već opisali. Ono što ja želim da znam je da li je JNA, da li je vojska štitila ljude bez obzira na njihovu etničku pripadnost?

SVEDOK KRISTE – ODGOVOR: Vojska nije štitila ljude bez obzira na njihovu pripadnost. Vojska je uvijek bila na strani Srba, a ispred te vojske su bježale kolone svih, pripadnika svih nesrpskih naroda sa onih područja koje su pale pod kontrolu te jugoslavenske armije.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, to su bila sva pitanja Tužilaštva. Hvala.

SUDIJA MEJ: Gospodine Kriste, ovim je završeno vaše svedočenje. Hvala vam što ste došli pred Međunarodni sud da svedočite. Možete da se povučete.

SVEDOK KRISTE: Hvala.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ja bih želela da pokrenem jedno pitanje na privatnoj sednici u vezi sa svedokom koji će uslediti posle sledećeg svedoka, dakle, ne gospodin Šimunovic, već C-013.

SUDIJA MEJ: U redu. Preći ćemo u privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Na otvorenoj smo sednici časni Sude.

TUŽILAC NAJS: Pretpostavljam da je Pretresno veće...

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Želim samo da se unese u zapisnik da sam od suprotne strane primio još 40.000 stranica dok sam ležao bolestan u krevetu. Želim samo da bude zabeleženo da sam naglasio krajem leta i pred početak ovog drugog dela da sam imao 115.000 stranica dobijenih za vreme ispitivanja Kosova za Bosnu i Hrvatsku, da sam tražio vreme i da ste mi odredili za 115.000 stranica i uvodnu izjavu dve nedelje i smatrali to dovoljnim vremenom. Sada je ta cifra porasla na preko 300.000 stranica.

SUDIJA MEJ: Nećemo sada o tome da raspravljamo. Kao što znate, vi ste imali jedan duži period između dva dela suđenja, sada nećemo o tome da raspravljamo. Molim da čujemo svedočenje ovog svedoka, a ako budete hteli da pokrenete pitanje u vezi sa novim materijalom to ćemo saslušati u dogledno vreme, ali ne u ovom trenutku. Molim da sada saslušamo svedoka. Molim da svedok da svečanu izjavu. Ne, gospodine Miloševiću, mi moramo da produžimo sa svedočenjem, a onda ćemo se posle vratiti na ova proceduralna pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam primedbu koja se tiče dobijanja materijala na mom jeziku. Ja dobijam izjave svedoka koji su Srbi, Muslimani i Hrvati na engleskom jeziku, a one u originalu...

SUDIJA MEJ : Doći ćemo na to, doći ćemo na to, ali sada ovde imamo svedoka. Molim da saslušamo njegovo svedočenje, on čeka. Da, izvolite. Ne

gospodine Miloševiću, osim ako ne želite da kažete nešto u vezi sa ovim konkretnim svedokom kojeg ćemo sada saslušati. Dozvolite ovom svedoku da da svečanu izjavu.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa više od istine.

SUDIJA MEJ: Da. Izvolite sedite. Gospodine Miloševiću, mi ćemo saslušati vaše argumente kasnije u toku jutra. Izvolite, gospodine Najš (Nice).

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je vaše ime i prezime Ivo Šimunović, da li ste rođeni u aprilu 1950. godine, da li ste Hrvat, da li ste pohađali školu, srednju školu i fakultet u Dubrovniku, da li ste služili vojni rok između 1974. i 1975. godine i posle toga nastavili da služite kao rezervni oficir i završili sa rezervnom službom 1982. godine?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste bili biznismen u Dubrovniku, otprilike pre šest godina i između 1975. godine i izbijanja rata 1991. godine. U avgustu 1991. godine ste se priključili lokalnoj hrvatskoj Teritorijalnoj odbrani, jer ste bili jedan od malog broja rezervnih oficira i tu ste služili sa hrvatskim odbrambenim snagama u Dubrovniku. Gospodin Šimunović govori dobro engleski.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Hvala lijepa...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, da se sada nadovežemo na poslednje. Hrvatska Teritorijalna odbrana kojoj ste se pridružili u avgustu 1991. godine, kakvo oružje je ona imala, kakvu vrstu oružja i koliko oružja?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Hrvatska obrana imala je malo oružja 1991. godine. Zna se da oružje teritorijalne općine, Teritorijalne obrane Dubrovnika je stajalo ili bilo uskladišteno u Dužima, a selo Duži su u Republici Bosni i Hercegovini tako da mi nismo mogli doći do tog naoružanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste imali bilo kakvo teško naoružanje, da li ste imali nešto od teškog naoružanja?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U to vrijeme ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada je reč o društvenoj atmosferi, situaciji u Dubrovniku, da li je stanovništvo srpske nacionalnosti činilo šest procenata ukupnog stanovništva u Dubrovniku?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je u prošlosti bilo nekih etničkih napetosti, nacionalnih napetosti u Dubrovniku? Ako nije, kakvi su bili odnosi između Srba i Hrvata?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije bilo nikakve etničke napetosti, odnosi su bili dobri.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako su se stvari pogoršavale u Hrvatskoj, onoliko koliko ste vi mogli da procenite, da li se očekivalo da će i Dubrovnik time biti zahvaćen ili se očekivalo da će Dubrovnik biti izuzetak i da neće biti time zahvaćen?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U prvo vrijeme smo razmišljali da će to proći pored nas i da mi nećemo biti zahvaćeni. Međutim, kako se stvar razvijala u republikama bivše države vrlo brzo smo došli do toga da ćemo i mi vrlo brzo biti na redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I koji događaj je bio odlučujući, ako je postojao takav događaj, da se promene očekivanja ljudi u Dubrovniku u vezi sa tim šta će im se desiti?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa prvenstveno događaji oko Vukovara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kao rezultat tih događaja, da li su ljudi u Dubrovniku preduželi korake da se odbrane?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Stanovništvo Dubrovnika u to vrijeme nije ništa poduzimalo. Međutim, Ministarstvo unutrašnjih poslova je poduzimalo određene radnje u to vrijeme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi bili jedan od tih koji je učestvovao u tim pripremama?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam se uključio 22. osmoga mjeseca kroz Teritorijalnu obranu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Par reči o vojnoj situaciji i položajima 1991. godine. Rekli ste nam da je oružje Teritorijalne odbrane bilo uskladišteno

na drugom mestu. Da li je onda usledio period kada je došlo do... Ustvari da li je to bilo nakon demilitarizacije starog grada, odnosno da li je stari grad 1969. godine proglašen gradom pod zaštitom UNESCO-a (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Zaštićena spomenička jezgra staroga grada Dubrovnika je proglašena spomenikom kulture za razliku od ostalog dijela Dubrovnika koji normalno nije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je u to vreme oružje o kojem ste govorili uskladišteno u Hercegovini?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je u starom gradu bilo nekih objekata JNA?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Prije agresije nije, nije ni za vrijeme agresije, ako mislite na postrojbe hrvatske vojske. Nikakve postrojbe hrvatske vojske nisu postojale u zaštićenoj spomeničkoj cjelini grada Dubrovnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bilo takvih jedinica u širem području Dubrovnika pre nego što je došlo do agresije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Bilo je samo sa strane takozvane Jugoslavenske narodne armije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada je reč o kraju osmog i devetom mjesecu 1991. godine, da li su različite grupe učestvovala u odbrani tog područja uključujući i Hrvatsku nacionalnu gardu, Teritorijalnu odbranu i policiju?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Nacionalna garda ili Zbor narodne garde bio je dio Ministarstva unutarnjih poslova, jedinice specijalne policije i teritorijalna obrana koja se poslije objedinila u, pod jedno, jedan stožer zapovjedanja, to su takozvane oružane snage Republike Hrvatske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da nastavimo sa položajem koji su zauzimali ti ljudi. U toj prvoj fazi koliko ljudi je bilo u tim različitim grupama i kakve vrste oružja su im bile na raspolaganju?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Bilo je u prvim danima 200 vojnika i isključivo su raspolagali sa takozvanim dugim naoružanjem, znači osobno naoružanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Po vašoj proceni koliko efikasna i organizovana je bila narodna garda u toj prvoj fazi?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ukoliko mislite na Zbor narodne garde, oni su bili jedna mala jedinica u formiranju. Nisu imali nikakvoga iskustva, čak ni vojnog iskustva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakve su vaše procene o Teritorijalnoj odbrani kojoj ste vi pripadali u vezi sa njenom spremnošću na borbu i slično?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Teritorijalna obrana je bila spremnija samim tim što su pristupili časnici koji su u bivšoj vojsci svi bili rezervni oficiri te vojske i oni su posedovali, to jest mi smo posedovali nekakvo znanje koje smo mogli upotrijebiti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ponovo u avgustu i početkom septembra 1991. godine, da li je učinjeno bilo šta da se uspostave odbrambeni položaji da bi moglo da se odgovori na neku ofanzivu JNA?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pošto je policija isključivo ima, bilo je u nadležnosti policijske uprave dubrovačko-neretvanske. Oni su na određen način izvršili nekakva zaprečavanja na određenim pravcima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je učinjeno bilo šta osim toga?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Otprilike u isto to vreme, ali verovatno nešto ranije, da li je u Dubrovniku formiran krizni štab da bi se bavio civilnim pitanjima?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je vama poznato da li je u kriznom štabu bilo bilo kakvih vojnih komponenata?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas da se sada pozabavimo generalom Marinovićem. Ko je on bio i kakvu ulogu je igrao, šta je radio tog leta?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: General Marinović je pristupio hrvatskoj vojsci ili oružanim snagama Republike Hrvatske 17. desetoga 1991. godine. On je došao iz Trebinja, a u Trebinju je bio zapovjednik garnizona JNA Trebinje. Hrvat po nacionalnosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta je on radio i šta je postigao u Dubrovniku?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Prvi njegov zadatak dolaska u Dubrovnik je bio da objedini sve ove male snage u jednu jedinicu pod njegovim zapovjedništvom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bio u tome uspješan?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Vrlo uspješan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakva je bila njegova ukupna strategija, njegova i onih koji su radili za njega?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Strategija se u to vrijeme sastojala isključivo u tome kako se odbraniti, kako odbraniti Dubrovnik. To je područje bivše općine Dubrovnik koja se protezala od Crne Gore do Stona.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta je procenjeno, koji je najbolji način da se odbranite od napada?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Imali smo dobre procjene. Međutim, nismo imali potrebna sredstva za te da bi mi mogli realizirati te naše procjene, a to prvenstveno mislim na naoružanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U kom stepenu je odlaganje igralo bilo kakvu ulogu u vašoj strategiji?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: A imalo je veliku ulogu, jer mi smo se pokušali pripremit za ono što smo već negdje polovicom devetog mjeseca znali da će se dogoditi, da će se dogoditi napad na područje naše općine i naša strategija je bila da se pokušamo u to vrijeme što bolje pripremit i što bolje naoružati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Između septembra i decembra meseca 1991. godine koliko ljudi je otprilike učestvovalo u odbrani Dubrovačke regije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Približno 300, ne računajući regularnu policiju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se taj broj menjao ili je to bio stalan broj?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ta brojka se mjenjala i na manje i na više vremenom.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Taj broj ljudi, da li je on bio ravan da odgovara onome šta je bilo na raspolaganju JNA ili nije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije bio ravan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U čemu je bila ta nejednakost, u kom stepenu?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U vrsti naoružanja i u brojnosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 14, da li je bilo nekakvih namjera da se deluje ofanzivno u odnosu na JNA u bilo kom trenutku?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije bilo nikakvih namjera.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se sada pozabavimo starim gradom. Kakva je bila politika u vezi sa skladištenjem ili upotrebom oružja iz starog grada ili na stari grad?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ukoliko mislite o zaštićenoj spomeničkoj jezgri grada Dubrovnika tamo nije bilo ama baš nikakvih, nikakvih niti mogućnosti, a ujedno je bila i zapovjed da se vojnici, to jest postrojbe ne mogu kretati, to jest ne mogu biti prisutna u zaštićenoj spomeničkoj jezgri grada Dubrovnika za razliku od ostalih djelova Dubrovnika u kojim normalno smo funkcionirali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre prvog napada na Dubrovnik možete li da nam kažete po svojoj proceni koliko oružja vam je bilo na raspolaganju, kakvo oružje ste imali na raspolaganju i odakle ste uspjeli da nabavite oružje, ako ste uspjeli da ga nabavite? Da li ste imali na raspolaganju bilo kakvo teško naoružanje?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U drugoj polovici devetoga mjeseca uspjeli smo nabaviti sa otoka Korčule tri topa kalibra 96 milimetara koje je ostavila Jugoslavenska narodna armija povlačeći se sa tog otoka. Međutim, ti topovi su bili bez nišanskih sprava i bez zatvarača, što znači da je skoro pa neupotrebijiva. To je bilo jedino krupno oružje koje smo mi imali prije 1. 10. u Dubrovniku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Lako naoružanje, da li je ono bilo na raspolaganju?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U ograničenim količinama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se sada pozabavimo 30. septembrom 1991. godine. Molim da putem ovog svedoka uvedemo jedan broj karata. To je deo

dokaznog predmeta 326, tabulator 14. Pretresno veće je već ranije videlo ovo područje, ali bi bilo zgodno da sada to pogledamo na ovoj konkretnoj karti. Vidimo područje južno od Dubrovnika, vidimo Kotorski zaliv, Prevlaku. 30. septembra, gde ste se nalazili u vezi sa ovom kartom i šta ste videli?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: 30. 9., a i ranijih datuma, što znači od sredine...

prevodioci: Molim vas da se približe mikrofonu.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Oprostite. 30. 9., a i ranijih datuma ja sam se nalazio u području Vitaljina, znači u području poluotoka Prevlake, između Molunta i samoga rta Oštrog, to jest Prevlake. Par dana ranije sam isto obilazio ove naše položaje u Vitaljini i taj dan sam otišao pogledati isto što se tamo događa i primjetio sam ono, sa tim da moram naglasiti da sve dane prije 30. se normalno po nama pucalo i to se pucalo sa ovih uzvisina na strani Republike Crne Gore, tu je bila smještena jugoslavenska armija. Međutim, eto srećom je prolazilo tako kako je prolazilo, nije bilo baš lako pogoditi. Inače, to moram reći, 26, 27. i 29. topovnjače su gađale ovo šire područje Vitaljine. Međutim, ono što želim naglasiti 30., 30. ga je sa strane jugoslavenske armije sa ovih uzvisina sa crnogorske strane svjetlećim mecima pucalo po širem reonu Prevlake, to jest po reonu koje su zauzimale trupe Jugoslavenske narodne armije. Normalno, ne po njima. Međutim, kad gledam ovako na karti to je u lijevoj strani. Kako to mogu prosuditi? Zato što su pucali sa svjetlećim mecima pa se to moglo, onaj, lako uočiti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada znam da je malo problem sa mikrofonom, ali molim vas da uzmete taj pokazivač i da ne govoreći ništa, da nam pokažete na karti gde ste se vi nalazili otprilike, odakle je JNA pucala i kuda je pucala, šta je ciljalo. Znači, to je područje ka severu od poluostrva. Ali pre toga da li je bilo nekog granatiranja sa mora, granatiranja hrvatske teritorije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa bilo je sa patrolnih, sa patrolnih čamaca je bilo Molunat, selo Đurinci i tu se pucalo već 26, 27. i 29.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada molim da pogledamo sledeći dokazni predmet koji će nositi oznaku 336(1S). Ovo je kopija iz našeg atlasa koji je svedok unapred obeležio da bismo uštedeli na vremenu. Gospodine Šimunoviću, vrlo kratko, koristiću ovu kartu, molim vas da se mikroskop

nekako približi svedoku ili da svedok govori malo glasnije i bliže mikrofonu, možete li da nam objasnite šta se desilo 1. 10.?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U redu ja ću početi bez obzira što nemam prijevoda. Prvi oktobra, ili 1. 10. krenulo se iz više pravaca na napad na bivšu općinu Dubrovnik. Iz pravca Prevlake na Vitaljinu, iz pravca Sutorine prema Debelom Brijegu, iz pravca Graba prema selu Dubravci, iz pravca Trebinja prema konovalskim brdima, iz pravca Trebinja prema Brgatu, iz pravca Kula, to jest trebinjskog polja prema Osojniku i prema, onda imamo pravac prema Stonu, to jest pravac prema Slanome, iz Orahova dole prema Slanome i to je ujedno bio pravac prema Čepikućima koji se dogodio drugi dan zato što je prvi dan napadnut, 1. 10. je napadnut...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se tu zaustavimo. Vi ste koristili neke termine koji se malo razlikuju od onih koji se vide na legendi karte, ali u redovima od prvog do sedmog, u linijama od jedan do sedam se na karti vide pravci napada. Možete da nastavite.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pravac napada sa mora i pravac napada iz zraka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Iako to nije bilo prevedeno to su linije 8 i 9 u legendi. Hvala vam gospodine Šimunoviću. Prema tome, u ovom napadu je učestvovala vojska, mornarica i avijacija. Pre nego što pređemo dalje još nešto o čemu sam hteo da vas pitam. Što se tiče noći 30. septembra, pucnjava koju je otvorila JNA da li je sva bila usmerena ka hrvatskoj teritoriji ili je jedan deo bio usmeren i ka pozicijama same JNA?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa JNA se nalazila tada na hrvatskom teritoriju, onaj, otok, poluotok Prevlaka je dio hrvatskog teritorija. Međutim, tamo se nalazila jedinica Jugoslavenske narodne armije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je JNA pucala na to sa neke druge pozicije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ona nije odgovarala na to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je pucano na tu jedinicu JNA na Hrvatskoj teritoriji?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ukoliko mislite sa položaja u Vitaljini koju su držali hrvatski policajci, nije pucano.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada da se vratimo na 1. oktobar i na napad koji ste vi pokazali na karti. Šta su hrvatski branioци i njihove snage bile u mogućnosti da urade u odgovoru na napad?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa pošto se događalo to što se događalo hrvatske snage su pokušale spriječiti prodiranje jugoslavenske armije po ovim pravcima. Sastav jugoslavenske armije koji je prodirao, koji je po ovih devet pravaca krenuo na bivšu općinu Dubrovnik je bio slijedeći. Imali smo protiv sebe Hercegovački korpus, imali smo podgorički bataljon, imali smo valjevski bataljon, bataljon iz Radovića, topništvo iz Danilovgrada, tenkovski bataljon, zrakoplovstvo koje se dizalo iz Podgorice, iz Mostara, mornaricu iz Vojno-pomorskog sektora i bila je jedinica eskadrila helikoptera iz Danilovgrada. Kad se vidi ovaj sastav, ovaj sastav je brojao između 6.000 i 8.000 vojnika i kad se vidi snaga sa kojom su oni napali ovo područje ona je zastrašujuća. Međutim, mi u to vrijeme se nismo tako baš dali zastrašiti tako da su oni napredovali ne razmjerno slabo snagom kojom su raspolagali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li, pokazujući nam na karti, da pokažete odakle ste bili potisnuti sa područja koje ste prethodno držali pod kontrolom?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Iz pravca Prevlaka - Vitaljina, snage jugoslavenske armije, za tri dana su došle priključile se snagama Sutorina - Gruda, koje su krenula iz Sutorine prema Grudi. Selo Bani na ovom području, istočnom području u Konovale tek je palo, da ne kažem palo, spaljeno, opljačkano, spaljeno trećeg, znači tri dana je trebalo toj vojsci da zauzme ovih nekakvih dvadesetak kilometara. Oni su tu napravili tri linije fronta i krenuli su prema zračnoj luci Dubrovnik koja je prvo raketirana 6., tek 10. su ušle vojne snage u Čilipe, koji su isto tako spaljeni i u zračnu luku Dubrovnik. Petnaestog su snage jugoslavenske armije bile tek u Cavtatu. Znači 15 dana je trebalo snagama da se one objedine, i onda se objedine i da se spoje sa ovim pravcima iz Hercegovine da bi one došle do Cavtata, druga snaga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Da se zadržimo tu za trenutak. U toku svega toga da li je jedan neprijateljski tenk uništen u Konavlima i ukoliko jeste kako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Uništen je ručnim bacačem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. A što se tiče napada sa severa koliko je on bio uspješan, koliko ste vi imali uspeha u usporavanju tog napada?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: 24 dana je trebalo da ove snage iz Trebinja osvoje naše selo Brgat poviše Dubrovnika, a osvojile su ga onoga trenutka kad su ujedno i desantirani Kupari i kad su se jedinice trebinjskog korpusa spojile, Hercegovačkog korpusa spojile sa ovim jedinicama koje su išle morem, tek tada je pala ta točka selo Brgat.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U toku ovog napada ili ovih napada da li se JNA koncentrisala samo na vojne ciljeve ili su i civili, koliko je vama poznato, bili ciljani?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa u tom dijelu je najmanje poginulo vojnika, najviše, na žalost, civila. Mi smo bili zaduženi za to da štitimo taj naš put, međutim, van svih vojnih pravila civili su bili ubivani, opljačkane njihove kuće i paljene. Ovdje moram još napomenuti da u isto vrijeme u ovome pravcu napada je sudjelovalo i zrakoplovstvo jugoslavenske armije i mornarica jugoslavenske armije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I usled napada da li su civili tražili utočište u starom gradu u Dubrovniku?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Civili iz Konovala, dio civila iz Konovala se smjestio u hotelu "Kroacija", a dio je izbjegao i u sam grad Dubrovnik.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada, molim da nam se pokaže druga karta, dokazni predmet 326, tabulator 13. To je već uvedeno kao dokazni predmet. Možda slika nije najjasnija. Ukoliko bi sudije želele da imaju kartu formata A3 ja to mogu da im dostavim i tu se vidi nekoliko stvari koje su verovatno važne. Možete li da nam, molim vas, pokažete tako da svi znamo gde se nalazi stari grad?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Zaštićena spomenička cjelina staroga grada Dubrovnika nalazi se evo ovdje u ovom krugu, a Dubrovnik počinje sa "Belvederom" i završava samo Košutom, grad u Dubrovniku, znači cijelo ovo područje je područje grada Dubrovnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I možemo da vidimo Reku Dubrovačku kako se uliva, kako je povezana sa morem i to kasnije postaje važno, severno od Dubrovnika. Odmah direktno severno od Dubrovnika možemo da vidimo nešto što je označeno malim znakom i gde piše Srđ. Možete li da nam kažete, molim vas, šta je to?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To je fortifikacijska utvrda...

prevodioci: Molim vas da govorite u mikrofون.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: To je fortifikacijska utvrda u kojoj je smješten centar veze, televizijski...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Doći ćemo do toga. Videćemo na video snimku sliku ovoga, ali kako se vidi na karti. To je dosta visoko iznad grada. Mislim da je to jedna stara tvrđava i severno ili severozapadno od toga se nalazi mesto koje se zove Strinčera. Možete li da nam kažete nešto o tome?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Strinčera. To je još sljedeća utvrda na platou brda Srđ.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Postoji još jedno mesto koje nas interesuje, ali ne može da se vidi na karti, pa ćemo kasnije da se vratimo na to. Sada molim vas da nam kratko kažete o napadu i događajima od 23. oktobra.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: 23. 10. je bio datum kada su se jedinice jugoslavenske armije spojile iz pravca Trebinja, iz pravca Konovala i kada je bio, računajući i te datume, prvi otvoreni napad na grad Dubrovnik, sa tim da se ovdje zaboravilo reć da kad je počeo napad na Dubrovnik 1. 10. da su avioni raketirali brdo Srđ, da su uništili komunikacijske veze i da su nam uništili trafo stanicu u Komolcu, tako da Dubrovnik nije imao ni struje ni vode već od 3. 10.. Spajanjem, da se vratim, spajanjem ovih snaga počeo je napad na brdo Srđ, to jest napad na civilne ciljeve u gradu Dubrovniku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste očekivali napad na stari grad ili vas je to iznenadilo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nismo očekivali. Molim prijevod. Nismo očekivali, onaj, napad po zaštićenoj spomeničkoj jezgri staroga grada.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A 23. i 24., na šta je ciljala JNA, da li je tu bilo i civilnih ciljeva i ukoliko jeste o kakvim se ciljevima radilo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa u većini slučajeva se radilo isključivo o civilnim ciljevima. U mom prethodnom obrazloženju mi nismo imali puno vojnih jedinica tako da su one bile raspoređene na širem području, na što širem području i gađane, to jest tučene su civilne zgrade, civilne kuće, civilna naselja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A šta je sa lukom i sa brodovima, sa čamcima, šta je sa bolnicom?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Bolnica je bila isto tako gađana bez obzira na to što je imala istaknuto, na istaknuto mjesto međunarodni znak Crvenoga križa. To se događalo i nažalost čak je bio i direktni televizijski prenos tada na televiziji Bosne i Hercegovine kako vojska sa Osojnika gađa po civilnim ciljevima u Dubrovniku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Čamci, brodovi? I ukoliko su bili u luci gde se zapravo nalazila luka, hoćete li da nam pokažete?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Cijelo vrijeme trajanja agresije na Dubrovnik brodovi jugoslavenske armije su djelovali po samom gradu, po Lapadu i po ovom ovdje području poluotoka Lapad i to su djelovali u većini slučajeva, pošto je ovo uzvisina, rasprskavajućom municijom po Lapadu, sa jedne strane brodovi, a odozgo sa Osojnika minobacačka i topovska vatra.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dokle je stigla JNA 1. novembra u svom napadu, dokle je došla?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Do 1. 11. ona je došla do ovih položaja, iseljeno je selo, iseljena su sela u zaleđu Dubrovnika i oni su došli gori do sela Osojnika, do Petrova Sela. To se ne vidi na ovoj karti, još sjevernije od ovoga, 1. 11.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Postoji jedno mesto koje se zove Žarkovica, zar ne?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Na žalost ono nije ovdje na ovoj karti, ali ja ću pokazati, ona bi trebala biti, evo desno od sela Bosanka još jedno dva kilometra i zauzeli su taj vis.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je Žarkovica na visini i ukoliko jeste koliko i kakav se pogled pruža na stari grad?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Sa Žarkovice, u stvari Žarkovica dominira dijelom grada Dubrovnik, sa tim da se sa Žarkovice ne može viditi samo dio luke Gruž, a ona je na nadmorskoj visini od tristotinjak metara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad kažete da ne može da se vidi deo luke Gruž, da li to znači da može da se vidi sve drugo sem toga?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pretresno veće će videti da se luka Gruž nalazi na ogranku vodenog dela severozapadno od grada odmah do Rijeke Dubrovačke. Krećući se autoputem, da li su došli do mesta koje se zove Dubac?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, i tu su se zaustavili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja mislim da ste vi već spomenuli Mokašicu u Reci Dubrovačkoj. Možete li da nam to pokažete, molim vas?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To je stambeno naselje u Rijeci Dubrovačkoj, to je Mokošica Stara i Nova Mokošica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Prema tome, od tog trenutka da li je Dubrovnik i ono šta ste nam vi pokazali na karti bio opkoljen?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa, Dubrovnik je bio od tog trenutka opkoljen, što se tiče samoga grada Dubrovnika. Međutim, Dubrovnik je bio presječen već iz osmoga pravca kad je osvojeno mjesto Slano. Mi smo imali zatvorenu komunikaciju već tada, a sa jedanaestim mjesecom Dubrovnik je bio u okruženju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je JNA držala sve visoke tačke pod kontrolom o kojima ste nam već govorili sem Srđa?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Jugoslavenska armija je držala sve osim Srđa, što znači Stručeru i Žarkovicu i Osojnik, selo Osojnik sjeverozapadno od luke Gruž.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Videćemo da je Srđ ostao neosvojen, da ga nisu osvojili, usred zapravo sreće koju je imao i raznih drugih razloga. Možete li da nam kažete šta se desilo između 10. i 13. novembra, ali molim vas ukratko?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa 10. i 13. jedanestog bio je napad na Dubrovnik, napad na Srđ, brdo Srđ, napad na cijelo područje grada Dubrovnika i pokušaj ulaska jugoslavenske armije, jedan od pokušaja ulaska jugoslavenske armije u Dubrovnik. Tu su bili spriječeni, a zna se ishod ovoga prethodnoga, nisu uspjeli u svojim namjerama zauzimanja brda Srđ ili tvrđave Srđ, sa tim da smo mi imali velike civilne žrtve u vrijeme toga napada.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Sad smo već prešli u novembar mesec i dali neke detalje o konkretnim napadima. Možete li da nam kažete o pregovorima za prekid vatre. Da li su oni počeli već 18. oktobra i da li ste vi

učestvovali u pregovaračkom timu i u kom svojstvu ste vi delovali po naređenjima generala Marinovića?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam pristupio 18. desetog pregovora kao predstavnik hrvatske vojske tada u pregovaračkom timu koji se sastojao od gospodina Nikole Obuljena i gospodina Đura Koljča. Mi smo razgovarali, pregovarali, pokušavali u to vrijeme na određen način kupiti vrijeme i dokazat međunarodnoj zajednici, zato što je vazda bila međunarodna zajednica prisutna na tim sastancima, situaciju koja se događa oko Dubrovnika i pokušali drugoj strani, to jest jugoslavenskoj armiji objasniti što oni tu rade, od koga oni to nas brane, od nas samih i da njima mjesto tu nije.

TUŽILAC NAJS: U redu. Hvala. Časni Sude, bilo je puno sastanaka i da bismo uštedeli na vremenu, a sa druge strane da bismo dozvolili svedoku da odgovori na pitanja koja se tiču detalja koja nas interesuju ukoliko neko želi nešto više da sazna o tome mi smo uključili rezime koji opisuje pregovore u jedan prilog i to je izneto sve u dokumentu koji je podeljen. Molim da se dodeli jedan i svedoku. I molim da ovaj dokument dobije broj dokaznog predmeta. Gospodine Šimunoviću... Molim da nam se prvo da broj za ovaj dokument.

sekretar: Ovo će biti dokazni predmet Tužilaštva broj 371.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šimunoviću ovaj dokument, ova tabela koju imate pred sobom, da li ona zapravo ukratko predstavlja datume, lokacije i temu pregovora o prekidu vatre?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kao što možemo da vidimo časni Sude, to je bilo gotovo svakodnevno. Počelo je u Cavtatu, a zatim se održavalo na drugim lokacijama uključujući i Cavtat. Tokom ovih sastanaka, ja želim sada uopšteno da se na ovo osvrnemo, da li ste vi ulagali proteste o granatiranju staroga grada?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Prva točka naših razgovora ili pregovora na svakom ovom sastanku je bila vojna problematika i u njoj se izlagalo sve ono što se ticalo djelovanja jugoslavenske armije po civilnim ciljevima na području grada Dubrovnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bio neki uopšteni odgovor i kakav je bio odgovor JNA?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa sastanci su se skoro odvijali svaki put na isti način. Oni su to povrgavali, ali međutim jedanput su povrgavali, a drugi put su nam prijetili na tim istim sastancima, da na jednom od ovih sastanaka, da ukoliko mi ispalimo jednu našu granatu da će oni ispaliti 10 granata po gradu Dubrovniku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su dali neki izgovor za granatiranje starog grada?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa oni to jednostavno tada nisu davali. Tumačili su smještajem velikog broja raznoraznih vojnih postrojbi u našem gradu tako da poslije istoga sastanka i mi i oni bi se nasmijali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bilo neke istine u tome, šta su oni govorili da je bilo jedinica u starom gradu?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa hrvatske jedinice su normalno bile u hrvatskom gradu Dubrovniku i međutim niko ne daje za pravo nikome da se tuče po civilnim ciljevima. Ono što je bilo tučeno po vojnim ciljevima mi to nismo ni raspravljali. Međutim, raspravili smo temu isključivo tučenje i ubijanje civila na području grada Dubrovnika i šire.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Postaviću još jedno pitanje iz paragrafa 26 da bismo uštedeli na vremenu, jer vidim koliko je sati. Pored tih sastanaka da li ste mogli i direktno da kontaktirate JNA za vreme napada i da li ste ih kontaktirali, a ako jeste sa kakvim zahtevom i kakav je bio njihov odgovor?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, mi smo mogli kontaktirati, imali smo direktnu vezu što preko pomorskog radija, radio postaje Dubrovnik tako i putem telefonskih veza. Kontaktirali smo svaki njihov napad i ja sam razgovarao sa dosta njihovih visokih časnika u tom dijelu. Međutim, taj napad se ne bi zaustavio dok ne dođe do nekakvog svoga cilja najvjerojatnije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Govorimo o tim kontaktima i ulaganju prigovora. Na šta ste se vi konkretno žalili?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Žalili smo se na artiljerijsku paljbu po civilnim ciljevima.

SUDIJA MEJ: Da li je ovo zgodan trenutak? Sada ćemo da napravimo pauzu. Gospodine Šimunoviću sada ćemo da napravimo pauzu na 20 minuta. Tokom te pauze ili bilo koje druge pauze koja bi mogla da bude tokom

vašeg svedočenja, molim vas da imate na umu da ni sa kim ne razgovarate o svom svedočenju dok se ono ne završi, a to uključuje i predstavnike Tužilaštva. Hvala. Molim vas da se vratite za 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, moramo da odvojimo vremena danas prepodne da se pozabavimo sa primedbom optuženog u vezi dodatnog materijala koji mu je dostavljen.

TUŽILAC NAJS: Obavestiće me o tome šta je dostavljeno i reši ću to za vreme naredne sednice.

SUDIJA MEJ: Ako biste mogli, molim vas. Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Šimunoviću, to je paragraf 27 časni Sude, gospodine Šimunoviću, u vašim direktnim i telefonskim kontaktima sa pregovaračima JNA ili drugim oficirima, da li ste se ikad žalili na to da niste u mogućnosti da kontaktirate sa onima na terenu ili uz lanac komande?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Jugoslavenska armija je imala lanac zapovjedanja, što znači da ništa se tamo nije moglo dogoditi slučajno ili van linije toga zapovjedanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su ti konkretni oficiri ikada tvrdili da imaju teškoća u standardnom lancu komunikacije koji je vama bio poznat?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U uopćenom dijelu naših sastanaka ne, poslije sastanaka ili prije sastanaka bilo je potpuno drugačija atmosfera.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta su govorili o tome?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da ih moramo razumiti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je prisluškivanje njihovih radio razgovora pokazalo da su oni imali nekih problema u komunikaciji duž svog lanca komandovanja ili nisu?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, oni nisu imali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, da li se vama činilo da oni sa kojima ste vi pregovarali, da su bili u mogućnosti da kontaktiraju sa onima koji su bili na liniji fronta?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Zasigurno da jesu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A na osnovu vašeg iskustva rezervnog oficira, koliko bi visoko išla komunikacija o napadu, ovakvoj vrsti napada, uz lanac zapovedanja prema vrhu?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Zasigurno vrh je donosio odluke, a oni su bili samo izvršioци.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada kažete vrh, gde se taj vrh nalazio?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Kod Generalštaba, pa prema jedinici na terenu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Generalštab se nalazio u kojem gradu?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U Beogradu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi na bilo koji način sumnjali da komunikacija koju ste vi presretali i stvari za koje ste čuli tokom vaših pregovora, da se dostavljaju iz Beograda, dakle da stiže do Beograda?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa mi smo slušali u onoj zoni zapovjedne odgovornosti zapovjedništva općine Dubrovnik što znači da mi, nama nisu bile dostupne veze dalje od VPS Boka i od Hercegovačkog korpusa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To shvatam, ali na osnovu vašeg saznanja o tome na koji način funkcioniše komunikacija, i vi ste nam to već rekli, da li je bilo nekog razloga da kažu da komunikacija sa Beogradom ne funkcioniše?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije bilo nikakvog razloga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada ću što je brže moguće da se pozabavim sledećim paragrafom. Nekoliko osoba, među kojima je bio Svičević, jedan od pregovarača u ime JNA, on je bio psihijatar, vi ste već rekli da je bilo, da je bila pretnja i da je odnos bio 10 na jedan, da li je on taj koji je izneo to zapažanje?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pukovnik Svičević koji je u to vrijeme vodio pregovore u hotelu "Supetar" u Cavtatu na pregovorima na kojima su bili predstavnici Evropske zajednice (European Community) rekao je sli-

jedeće: "Na svaku vašu granatu mi ćemo ispaliti 10 naših". U to vrijeme su granate, te iste letile preko naših glava i predstavnik Evropske zajednice je brojio, međutim, ništa nije mogao uticati na to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I ta pretnja 10 granata u odnosu na jednu, kakve granate ste vi ispaljivali, a kakvom vrstom granata je JNA odgovarala?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Mi smo se prvo branili, pa u toj obrani smo koristili i minobacače 82 milimetra, a oni su odgovarali sa top haubicama 155 milimetara ili sa topovima 130 milimetara isključivo po civilnim ciljevima u gradu Dubrovniku.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je taj isti pukovnik Svičević bio pregovarač 19. novembra kada je, kada su predstavnici međunarodne zajednice insistirali da dođe do prekida vatre?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, bio je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tada je bila paljba iz Konovala, iz Trebinja i sa mora. Je li tako? Da li je Svičević na kraju pristao da se uspostavi prekid vatre na kojem je insistirano?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, pristao je, potpisao je. Autor toga dokumenta je bio tadašnji ministar u francuskoj vladi Bernar Kušner (Bernard Kouchner). Međutim, neovlašteno je potpisao i više se nije pojavljivao na pregovorima, na razgovorima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi shvatili iz kog razloga je on uklonjen sa pregovora?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa samim tim što nije imao prava da potpiše taj dokumenat, ovlasti, nije imao ovlasti da potpiše taj dokument.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je onda njega kao vodećeg pregovarača zamenio jedan pukovnik iz Beograda u penziji koji se prezivao Radojević? Koliko ozbiljno je on prilazio pregovorima i pokušavao da se oni ostvare, po vašoj proceni?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: On je bio tu postavljen isključivo kao figura, stariji gospodin koji jednostavno nije se nalazio ni u vremenu ni u prostoru, koji je došao iz mirovine, vjerojatno su ga vratili ponovo u aktivnu službu. Međutim, drugi su vodili te pregovore.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je jedan od njih čovek po imenu Sofronije Jeremić, kapetan ili kapetan fregate?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Iako je on bio samo kapetan, da li je vaš utisak bio da je on ustvari delovao u jednom drugom svojstvu?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Kapetan fregate Sofronije Jeremić je bio vrhunski obavještajac u jugoslavenskoj armiji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju, kada smo kod pregovora nakon sledećeg napada na Dubrovnik, da li ste vi znali da je 5. decembra došlo do pregovora između hrvatskih ministara i admirala Jokića?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Znao sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre sledećeg napada 6. decembra, da li ste presreli jednu radio komunikaciju JNA koja se odnosila na taj predstojeći napad?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: 3. 12. u zapovjednom mjestu Kuparima donesena je odluka za još jedan napad na Dubrovnik i mi smo presreli njihove radio veze gdje su oni izvještavali svoje jedinice da je vojska dobila odobrenje za napad na Dubrovnik. Znači prije dolaska hrvatskih pregovarača u Cavtat, a u isto vrijeme je admiral Brovet dogovorio sastanak. Mislim kad govorim isto vrijeme, isti dan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. A sada da se pozabavimo napadom od 6. decembra. Ja koristim izraz stari grad, ali mislim da vi radije govorite spomeničko područje, je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je. Nama su, mi smo tu bili da zaštitimo ljudske živote tako da ljudski život i u Lapadu, Gružu, Pločama, u starome gradu, bilo gdje, u Mokošici bio isto vrijedan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Napad 6. decembra, da li se sećate u koliko sati je počeo i koliko dugo je trajao?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Napad je počeo u 5.55 ili 5.57 i trajao je sve do popodnevnih sati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to bio napad na stari grad ili na spomeničko područje ili je bio usmeren na šire područje?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Prvo je bio usmjeren isključivo na područje brda Srđ, to jest na tvrđavu Srđ. Međutim, u 7.00, dio napada je okrenut i prema samoj, samom gradu Dubrovniku, a ujedno i povijesnoj jezgri grada Dubrovnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U kom stepenu su civili bili izloženi napadu, dakle, u kom stepenu su oni bili ciljevi?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: E pa, sama činjenica da je toga dana poginulo tridesetak civila i niti jedan vojnik dovoljno dovode do zaključka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Položaji sa kojih je krenuo napad su omogućavali kakav pogled na stari grad? Koliko su oni mogli da vide da li civili trpe prilikom tog napada ili nisu mogli da vide?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Itekako su mogli da vide, oni su krenuli iz par pravaca. Prvo su napravili artiljerijsku pripremu koja se događala iz Konovala i Carine, to je na granici sa Bosnom i Hercegovinom, top haubicom 155 milimetara, a iz Cavtata, poviše Cavtata sa topovima 130 milimetara. Prvo je sljedila artiljerijska priprema, pa onda je iza toga išao pješadijski napad iz pravca Strinčare i pravca sela Bosanke prema tvrđavi Srđ. Istureno komandno mesto, kako su ga tako zvali, je bilo na platou Žarkovice i koordinirao i vodio taj napad je kapetan bojnog broda Milan Zec. On se nalazio na isturenom komandnom mestu po njihovoj nomenklaturi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste se žalili zbog tog napada? Da li ste se žalili zbog tog napada i da li je Jokić nešto rekao u vezi sa tim napadom?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ministru Rudolfu smo osigurali vezu sa admiralom Jokićem u dva navrata. On je prvo opovrgavao te događaje oko Dubrovnika, da to nije ništa, da on to ne zna ništa oko toga, da bi u trećem razgovoru sa gospodinom Rudolfom rekao da će sve učiniti da isti napad zaustavi. Međutim, to je već bilo nakon četiri sata od samoga početka napada.

SUDIJA MEJ: Pomozite nam oko sledećeg gospodine Šimunoviću. Kakav je bio vaš položaj? Mi znamo da ste vi bili pripadnik Teritorijalne obrane. Možete li da nam kažete kakav je bio vaš položaj i šta ste radili 6. decembra?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Ja sam bio član zapovjedništva obrane Dubrovnika. U to vrijeme nismo samo radili svoj posao za koji smo bili zaduženi nego smo radili sve poslove. Ja sam bio čak i jedan od, jedan od pomoćnika

zapovjednika obrane Dubrovnika generala Marinovića u činu pukovnika hrvatske vojske, načelnik sigurnosne informativne službe i oformio sam u isto to vrijeme i vojnu policiju u Dubrovniku.

SUDIJA MEJ: Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da treba da se unese ispravka u transkript. Četiri sata nakon napada Jokić je rekao da će napad prestati. Da li je on prestao odmah posle toga šta je on rekao ili se napad nastavio i prestao kasnije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije prekinuo odmah nego je prestao za nekakvih sat vremena, sa tim da je bilo sporadičnog granatiranja Dubrovnika i poslije prekida, službenog prekida vatre.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Narednog dana da li je JNA priznala ili je negirala da je nanesena šteta?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa sljedeći dan na pregovorima, na kojima ja nisam prisustvovao, oni nisu negirali te događaje u Dubrovniku i na tom zajedničkom sastanku gdje se u Navodnjacima potpisao sporazum o prekidima vatre tražilo se da se dozvoli da Dubrovnik po, isključivo po zapovjedi generala Kadijevića, da Dubrovnik posjete dva časnika, dva oficira jugoslavenske armije i snimatelji iz Beograda da bi se isti mogli uvjeriti od istinitosti da li je Dubrovnik granatiran ili nije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da ne moramo da ulazimo u detalje. Vi ste bili oficir koji je u tim prilično alarmantnim trenucima sačekao te oficire JNA, odveo ih u stari grad gde su oni snimili video snimak koji može da se vidi. Oni su bili u civilu, a kameraman koji je radio za vaše jedinice je napravio video snimak istih objekata koji su i oni gledali tako da smo u prilici da tokom nekoliko minuta pustimo video snimak koji ste vi napravili i video snimak koji su napravili predstavnici JNA u isto vreme, istih objekata. Je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa za ovaj snimak koji smo mi napravili mogu tvrditi, a ovaj drugi snimak nisam vidio, koji je napravila JNA.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, to shvatamo. Ali pre nego što pređemo na to, dokazni predmet 370, tabulator 3, odlomak 15, mislim da se to već nalazi u tehničkoj kabini, reč je o vrlo kratkom odlomku video snimka koji

smo juče gledali. Pretresno veće, nadam se, ima pred sobom transkript. Mi ćemo samo videti minut ili malo više tog video snimka, a ovaj svedok može da identifikuje osobe koje govore. Dakle, dokazni predmet 370, tabulator 3, odlomak 15.

(Video snimak)

Vojnik 1: Deo scenarija koji se, kako kažem, od početka priprema i sad upravo realizuje. Nastojeći da optuži Jugoslovensku narodnu armiju da ne poštuje ni spomenike kulture ni takvu baštinu, kulturnu baštinu, svetsku kulturnu baštinu kakav je stari grad Dubrovnik pripremali su i pripremaju u samom gradu ležišta za mine koje aktiviraju, a zatim daju izveštaje da Jugoslovenska narodna armija tuče po starom gradu.

Novinar: Dubrovnik je...

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dve stvari. Da li ste prepoznali osobu koja govori?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nisam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nije nam više potreban video snimak. Hvala. Da li ima istine u ovom šta je on rekao?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nema.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak. Da li ste videli duži film juče, različitih ljudi koji su govorili o događajima u Dubrovniku, različitih ljudi iz JNA, i da li je među njima bio jedan vojnik kojeg ste mogli da identifikujete, jer mi smo, izgleda, sada gledali pogrešan odlomak?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, vidio sam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je to bio?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: General Damjanović.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na kojoj funkciji je on bio i u kakvim okolnostima ste ga sreli?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: On je bio zamjenik zapovjednika Hercegovačkog korpusa u činu pukovnika, međutim, u činu generala je bio zapovjednik Hercegovačkog korpusa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste videli ili čuli bilo šta u vezi sa Damjanovićem tokom pregovora ili tokom ovih napada na Dubrovnik ili ste ga poznavali od ranije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja generala Damjanovića nisam poznao od ranije. Upoznali smo se u jedanaestom mjesecu u naselju Košute u Dubrovniku. On je vodio pregovarački tim u Mokošice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Video snimak koji ste videli na kojem se on pojavljuje juče, da li se sećate šta je on rekao. Ako se ne sećate mi ćemo pokušati da to pronađemo pre kraja vašeg svedočenja, pa ćemo se onda time pozabaviti. Dakle, da li se sećate šta je on rekao na tom video snimku?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja se ne sjećam.

TUŽILAC NAJS: U redu. A sada da pređemo na dužu traku koja traje 10 do 15 minuta i gde se vidi šteta koja je naneta u Dubrovniku i verovatno je vredno da se toliko vremena potroši na nju. Molim da se dodeli broj tom dokaznom predmetu.

sekretar: Dokazni predmet Tužilaštva 372.

TUŽILAC NAJS: Kad je spremna vizuelna kabina molim da počnemo i zamolio bih svedoka da daje komentare dok teče traka.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da nam kažete, gospodine Šimunoviću, šta sada vidimo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Crkvu svetoga Vlaha u starom dijelu grada.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovde se vidi kako je oštećena balustrada?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ulaz u crkvu svetoga Vlaha, oštećena plastika, oštećena ograda, uništena ograda. Granata na Stradunu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I ovo je sve u starom istorijskom delu grada, zar ne?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovde?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ulica. Ovaj gospodin desno to je bio snimatelj iz Beograda poslat po nalogu generala Kadrijevića. Udarac granate. Uskoro ćemo videti, ovo je jedan od oficira jugoslavenske armije, ovo je drugi oficir. Jednoga smo identifikovali, to je gospodin Pešić Dragiša, pravnik, pukovnik po činu iz Kumbora. Međutim, ovaj drugi gospodin je najverojatnije došao iz Beograda. Evropski promatrači (ECMM, European Community Monitoring Mission). Opet Stradun, opet granate po Stradunu. Krovovi, rijetko je koji ostao čitav.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I vidi se crveni krst na onoj zgradi.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To je zvonik samostana, franjevačkog samostana. Evo ovaj gospodin je snimatelj iz Beograda. Normalno da niko u gradu Dubrovniku nije znao ko su ta gospoda, inače smo morali skrbiti za njihovu sigurnost, tako smo dali obećanje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo je dan nakon napada. Koliko je ljudi poginulo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ovo je drugi dan napada, jer je 6. bio napad, 7. su bili pregovori i ovo je 8. Poginulo je tridesetak civila. Po fasadama možete prepoznati, onaj ko prepozna, da su gađani čak fosfornim granatama, a fosforne granate uzrokuju požare, kao što sad vidite. Izgorena zgrada od dubrovačkog festivala. Stradun. Druga izgorena zgrada festivala. Nofrijeva česma. Ulaz u franjevački samostan. Klaustor sa franjevačkog samostana.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta je ovo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Kamena ograda u franjevačkom samostanu. Uništena kamena plastika kompletno. Unutrašnjost franjevačkog samostana. Jedan oficir, drugi oficir.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da smo upravo i vas videli na snimku. Zar ne?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam bio onaj u uniformi između njih dvojice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovde se sad vidi oštećenje.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Najstarija apoteka u Evropi (Europe). Klaustor u dominikanskom samostanu, franjevačkom, oprostite. Izravni pogotci.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se ovde zaustavi snimak na trenutak. Mi smo govorili o brdu Srđ i o tvrđavi koja se nalazi iznad grada. Da li se to ovde vidi?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Neposredno poviše tvrđave Minčeta obrisi, obrisi sa lijevo, sa lijeve strane ukoliko se vidi to je tvrđava Srđ. Znači, poviše tvrđave Minčeta sa lijeve strane, snimak je loš, međutim, da se nazrijeti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovde vidimo koliko je to visoko iznad Dubrovnika. Niste govorili ništa detaljno o tome. Zapravo JNA nije nikad zauzela taj deo zato što iako su oni mislili da su ga zauzeli vi ste shvatili u jednom trenutku da oni nisu tamo došli zapravo, je li to tačno?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ukoliko se radi o šestom, a sad gledamo snimke od osmog., oni su pokušali prodrijeti i osvojiti tvrđavu Srđ. Međutim, to im nije pošlo za rukom.

TUŽILAC NAJS: U redu, idemo dalje sa trakom.

(Video snimak)

Osoba 1: Neugodno se nać i šest sekundi prije ovdje nego je puklo. Ovo je u franjevačkom samostanu. Ovo je prozor kroz koji je uljetela granata i ja sam prošao tuda samo šest sekundi pre. Još jedna je udarila tu, a druga nije eksplodirala. Ovo je granata od 120 milimetara. Ukupno 190 komada. Ovo je u jedanaestom mjesecu.

Kamerman: Da, jesam. Kamerman iz Beograda.

Osoba 2: Ovo je fra Jozo Softar, fratar. Ovo je biblioteka.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo ste vi u uniformi. I srećom nije izgorela, zar ne?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Ja bih molio prijevod što govori ovaj gospodin.

(Video snimak)

Jozo Softar: To je biblioteka koja se stavlja među najvažnije na područje današnje Jugoslavije na južnoj Evropi u kojoj se čuvaju dokumenti svih naroda, svih naroda i kultura. Dakle, nisu samo važni za Dubrovnik, za Hrvatsku nego i za Srbiju, za Crnu Goru, i za Makedoniju. Tu su dokumenti koji se čuvaju ljubomorno stoljećima i vidite šta je se moglo dogoditi. Mi smo u jednom momentu pomislili da gori, jer ljudi vide dim, dizao se strahoviti dim odavde. Međutim, srećom mi više ne bi imali gdje ući, budite sigurni. 70.000 knjiga, otprilike 200... I ne znam šta ću vam više govoriti.

(Kraj video snimka)

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Jedino je ovaj fra Jozo Softar prepoznao u liku ova dva oficira ko su oni. Ovi drugi, ove druge što vidite to je osiguranje ovih oficira. Restoran "Jadran" ili "Sveta Klara."

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta se ovo ovde vidi?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Imamo zapaljenu kuću, veliku. Prepoznacete fosforne granate. Sve ovo što je žuto to je od fosfora. Široka ulica. Izgorena kuća u širokoj ulici. Sljedeća izgorena kuća. Samo za pojašnjenje, 2.000 granata je palo na zaštićenu spomeničku jezgru grada Dubrovnika u periodu od 1. desetog do zaključno sa ovim datumom. Ovo je izgorena kuća preko puta pravoslavne crkve u Dubrovniku. Sad smo već na zidinama koje opasuju grad Dubrovnik i sa njih se ima najbolji pogled na dubrovačke krovove koji je rijetko koji ostao čitav.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zidine su oštećene, kao što ćemo videti i u narednim kadrovima.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Hotel "Imperial" koji je izgorio u jedanaestom mjesecu. U napadu je izgorio. Vidi se univerzitetski centar koji je izgorio šestog, koji je pogođen, još gori. Udar od granate. Granate. Misija Evropske zajednice. Krovovi.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovde se ponovo vidi Srđ?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. To je tvrđava Srđ.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ovo su delovi zidina, zar ne?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, da. Za objašnjenje, Dubrovnik je gađan sa tri pravca. Topovima 130 milimetara sa područja ispod zračne luke Dubrovnik, sa Žarkovice, Srđa, sa Žarkovice, Bosanke i Stričiere, i sa Carine sa top haubicom od 155 milimetara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A aerodrom se nalazi na putu za Crnu Goru, Žarkovica je istočno?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Žarkovica je istočno i sa Žarkovice se ima pogled na cijeli dio grada i tamo je bilo istureno zapovjedno mjesto. Ovo je parkiralište ispod zidina.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se zaustavimo ovde za trenutak i vrat ćemo se, da se vratimo na ove automobile koji su se videli, ukoliko je moguće. Šta se desilo u tom području gde su parkirani automobili?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ljudi, vlasnici ovih automobila su mislili da su najzaštićeniji tu u samoj neposrednoj blizini stare gradske jezgre. Međutim, evo vidite iz priloženoga, tu su pale granate i izgorila su sva vozila i tu i na drugim mjestima, to će snimati i isto pokazati.

TUŽILAC NAJS: Molim dalje.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Sa tim da moram naglasit, mi samo sad gledamo zaštićenu spomeničku jezgru grada Dubrovnika. Međutim, cijeli grad Dubrovnik je granatiran istom žestinom. Znači, područje Lapada, područje Gruža, područje Ploča istu je sudbinu pretrpjelo.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja mislim da se sad približavamo kraju.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je dominikanski samostan. Žarkovica evo gore ka lijevo, točno se vidi Žarkovica sada.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, sad možemo da vidimo kakav se pogled odatle pruža na grad.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Uništeni brodovi u staroj gradskoj luci.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je istočno od starog grada? Ovo je traka koja je ranije korištena, evo sada ćemo da se vratimo na originaln snimak.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Uništena plovila i vozila na Portporilu, u blizini Portporila, staroj gradskoj jezgri. Evo fosfora granata. Gradske zidine. Stara gradska luka. Automobili u staroj gradskoj luci. Granata koja je ostala. Granata koja je udarila u sami pored zvonika. Izgoreni brodovi. Sa ovim smo brodom išli na pregovaranje u Cavtat, on je izgoren. Drugi izgoreni brod.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dok ste bili na brodu da li su vas povremeno granatirali, pucali na vas?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U dva navrata su pucali po nama, jedanput su nas i pogodili. Naravno, nismo mi bili sami, bili su i predstavnici međunarodne zajednice sa nama i predstavnici Ujedinjenih naroda (United Nations). Katedrala dubrovačka.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada se vidi isečak filma koji smo videli pre. Molim vas nastavite. Časni Sude, to je kraj. Hvala vam. I još nekoliko pitanja u zaključku. Da li su snage koje su branile Hrvatsku, otpočele bilo kakve ofanzivne akcije protiv JNA?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nisu otpočinjane nikakve ofanzivne akcije protiv JNA.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ko je bio prva žrtva konflikta do koga je došlo u području Dubrovnika? Da li su, da li je to bio neko od Hrvata, neko od Srba, ko je bio prva žrtva? U tom trenutku u trenutku napada 6. decembra, koliki je bio maksimalni broj branioca Dubrovnika?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Brojio je oko 300 vojnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je iko od njih bio razmešten u starom gradu, u spomeničkom jezgru kako ga vi nazivate, u bilo kom trenutku kada je napadnut taj deo Dubrovnika?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Vojni položaji su bili van stare gradske jezgre.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rekli ste nam o naoružanju koje ste dobili sa Korčule sa delovima koji su nedostajali. Da li ste uspjeli da do decembra da osposobite to naoružanje?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Uspjeli smo. Međutim, to što smo napravili, nažalost, nije, onaj, moglo trajati, to je bilo za upotrebu jedanput i gotovo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste uspjeli da nabavite neko drugo teško naoružanje od trenutka kad ste dobili to prvo sa Korčule i do kraja ovog dela konflikta?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Za ovaj dio kad gledamo sa dvanestim mjesecom nismo ništa uspjeli od krupnog naoružanja doturiti u Dubrovnik.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Pošto ste dozvolili JNA da snimi ovo šta smo upravo i mi videli, da li je Dubrovnik posle toga ponovo bio napadnut ili ne?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U kom vremenskom periodu?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U cijelu sljedeću, ako govorimo o 1992. godini onda znači sporadično cijelo vrijeme trajanja sukoba dok nije jugoslavenska armija izašla sa područja Hrvatske.

TUŽILAC NAJS: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: Sačekajte samo trenutak, molim vas. Gospodine Najs, ovaj snimak koji smo upravo videli me podstiče da vam postavim nekoliko pitanja. Dubrovnik je grad koji je dobro poznat po svojoj lepoti i predstavlja istorijski gledano vrlo interesantan objekat. Da li postoji neki dokaz o tome da su neki delovi Dubrovnika priznati od strane UNESCO-a kao delovi koji treba da budu sačuvani iz istorijskih razloga? Ne znam da li postoje neki dokazi o tome.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja mislim da nam ovaj svedok može nešto da kaže o tome.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Stara gradska jezgra, kompletna stara gradska jezgra Dubrovnika sačinjava spomeničku kulturu i ona je zaštićena kao takva i evidentirana je tamo gdje treba u Ujedinjenim nacijama.

TUŽILAC NAJS: I da rezimiramo paragraf 6. Ukoliko Pretresnom veću trebaju neki dodatni dokumenti, mi to možemo da dostavimo da bismo potkrepili ovo šta je rekao svedok.

SUDIJA MEJ : Možda biste mogli da nam dostavite i neku dodatnu dokumentaciju.

TUŽILAC NAJS: Da, svakako.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šimunoviću, vi ste počeli vaše svedočenje sa opisom sukoba koji su bili u rejonu Prevlake. Kad je to tačno bilo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Sukobi su počeli već od 26. devetog, pa do 1. desetog. Međutim, ako mislite o sukobima na način da smo mi pucali po ciljevima jugoslavenske armije onda nismo, jer nismo imali tada ni tu snagu ni moć.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ja upravo o tome mislim, jer da li vam je poznato, pretpostavljam da jeste pošto ste oficir, da se na Prevlaci nalazio, nalazila baza JNA i instalacije JNA, radarske i druge?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste... I sukob je počeo tako što su vaše snage izvršile napad na te instalacije JNA. Je li to tako ili nije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije to tako, gospodine Miloševiću. Vi vjerovatno niste bili u to vrijeme tada na tom području, da ste bili ne bi to, tu pretpostavku sada spominjali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo da to raščistimo, jer po podacima koje ja imam upravo je tako. Vi ste naveli da su Dubrovnik napadali jedan korpus, onda ste nabrojali nekoliko bataljona, onda tenkovske jedinice, ratnu mornaricu, ratno vazduhoplovstvo i sad mi objasnite kao stručnjak, oficir kako je moguće da ako je JNA, sa tako ogromnim snagama koje navodite, htela da zauzme Dubrovnik da ga nije zauzela?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa nije to bila nekakva posebna vojska, znate. Oni su imali silu i ništa drugo. Hrabrosti nisu imali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi ste uspjeli od svega toga da se odbranite. A da li vam je palo na pamet da oni možda nisu uopšte želeli da zauzimaju Dubrovnik?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To meni ni mojim kolegama niti bilo kome na našem području nije padalo na pamet, jer da neko nije to želio, kao što vi kažete, ne bi pljačkao, palio i ubijao civile.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato da je postojala naredba od 4. oktobra Generalštaba, ja sam citirao ovde njen broj, u kojoj striktno piše: "Dubrovnik ne zauzimati niti granatirati sa kopna, mora, vazduha"?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa vjerovatno bi vi trebali znati i ishod ove druge strane. Za naredbu ne znam. Međutim, za sve ovo drugo znam i doživio sam osobno sve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je za vas možda sama činjenica da je general Kadijević, u to vreme ministar odbrane i na čelu vojske, poslao ovu inspekciju u Dubrovnik da snimi posledice tih dejstava. Da li vam je onda to logična pretpostavka da su izveštaji koje je on dobijao govorili da se ne granatira Dubrovnik i da se poštuje naredba da se Dubrovnik ne napada?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije logično. Ja ću vam objasniti zašto nije logično, jer general Kadijević kao vrhovni zapovjednik te vojske trebao je znati što se događalo prethodna dva mjeseca u Dubrovniku. Znači, nije to prvi put da je granatiran Dubrovnik. Dubrovnik je granatiran istom žestinom u desetom i jedanaestom mjesecu. Međutim, kad govorimo o generalu Kadijeviću, on je i te kako bio upoznat sa sastankom koji se dogodio u Kugarima na zapovjednom mjestu 3. decembra gdje je ponovo donesena odluka o napadu na Dubrovnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vi tvrdite. Ja o tome nemam podatke. A recite mi, pre nego što pređem na ova druga pitanja, kakve veze Srbija ima uopšte veze sa tim vašim sukobom oko Dubrovnika sa JNA?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa vjerojatno bi to ja vas trebao pitat, jer vi ste upućeniji u tom dijelu nego ja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Baš zato što sam upućeniji mogu da vam kažem da nikakve veze Srbija nema sa ovim oko Dubrovnika.
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ono što ja znam i one podatke koje ja imam i one podatke koje smo mi analizirali kad smo pravili sigurnosnu situaciju i te kako smo vas povezivali sa svim tim što se događalo oko Dubrovnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na osnovu čega ste mogli da povežete bilo koga iz Srbije sa onim što se događalo u Dubrovniku?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne govorim o Srbiji nego govorim osobno o vama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na osnovu čega ste mogli mene da povežete sa bilo čim šta se događalo u Dubrovniku?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: E pa, vi ćete se sjetiti da ste vi ljetovali u Kuparima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesam, kako da ne, i to 10 godina i u Kuparima, i u "Prezidentu" i u nekim drugim hotelima dubrovačkim. Vrlo sam voleo da idem u Dubrovnik i sigurno da je do mene bilo ne bi kamičak pao na Dubrovnik
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: I normalno, drago mi je to čut, međutim, potpuno se nešto drugo događalo. Kad smo mi vršili sigurnosne procjene, znate, mi jesmo bili mlada vojska ili vojska u osnivanju, ali iz ovog ostalog dijela života nešto smo znali i onda smo pokušali vidit ko su ti, jer normalno u nekakvo ratno vrijeme treba i to procjenjivati, ko su ti koji su zadnje dvije, tri godine dolazili i radili nešto po Dubrovniku. Vi ćete se sjetiti, samo da napravim jednu poveznicu između vas i jugoslavenske armije, ne Srbije nego vas osobno i jugoslavenske armije, sjetićete se da 1989. godine, ajd uzećemo tu godinu, pa ne znam. Ja to osobno ne znam, nisam ja tad bio, međutim, dobio sam takve podatke, jer me je normalno interesiralo, da ste vi u jednom od dolazaka u stari grad išli u sarajevski restoran.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U restoran?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: "Sarajevo", "Sarajevo", sa vašim prijateljima, dobro, nije sad važno koji su, i da vas je tada 1989. godine osiguravala Vojna bezbednost iz Kupara. Nije se dopustilo SUP-u onda ili policiji da vas kao dužnika oni osiguravaju što je bilo uobičajeno, jer u Dubrovnik su dolazili svi, a vas je jedino osiguravala vojska u to vrijeme. Eto to je podatak, vi ćete se toga sjetiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dajte, gospodine Šimunoviću, mene u Dubrovniku nije osiguravao niko. Ja sam išao po Dubrovniku sa malim sinom, ćerkom, suprugom i prijateljima Dubrovčanima i u poslastičarnicu onu gore u Širokoj i šetao Stradunom i nije me osiguravao niko, čak ni iz Srbije, a kamoli iz JNA.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To je bilo do 1989. godine. 1989. godine su vas osiguravali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imate, imate, nažalost, neke krive podatke, ali neću na tome da gubim vreme. Molim vas, želim da vas pitam, prilično veliki broj pitanja ovde imam. Vi kažete na drugoj strani, u drugom pasusu vaše izjave: "Da krajem 1990, 1991. godine da se zaoštravalo nasilje i da je postalo jasno da će JNA potpomagati pobunu Srba u Hrvatskoj". To ste vi napisali. Što su se pobunili Srbi u Hrvatskoj te 1990. godine?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja vam mogu samo govorit o području Dubrovnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da, ali vi govorite generalno.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: O području Dubrovnika, jer to kad sam izjavljivao mislio sam isključivo samo na područje Dubrovnika. Kako znate, na prvim demokratskim izborima, ja ne znam da li uopće znate, ali vjerojatno znate kao što ste znali dosta toga, u Dubrovniku su se formirale dvije srpske stranke, Jugoslavenska i Srpska demokratska stranka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To zaista ne znam i bolje...

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Dozvolite da odgovorim, jer to je odgovor na ovo vaše pitanje. Ta gospoda sa punim pravom su se organizirala, izišla na izbore, prošli su tako kako su prošli. Međutim, poslije toga kako su prošli onda su počeli i te kako intenzivno se baviti razmišljanjima i kontaktima što i kako u Dubrovniku i pokušali su, čak u dva navrata su bili u

Podgorici kod gospodina Kostića, on je bio tada potpredsjednik, čini mi se, te bivše države, intervenirat na odrijeđen način kako su oni ugroženi i kako oni žele na određen način iseliti iz Dubrovnika. Eto, to su nekakvi pokazatelji. I tih nekakvih pokazatelja je bilo u gradu Dubrovnika, ja ne govorim dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. A imate li neke podatke o tome da su dolazili u Beograd ili tražili neke kontakte u Beogradu sa bilo kim?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Dolazili su, išli su u Trebinje i u Podgoricu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Išli u susjedstvo, znači, u Bosnu i Hercegovinu i u Crnu Goru?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa vjerovatno kod istomišljenika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa verovatno tamo gde su očekivali da dobiju neku pomoć za nešto i da su se osećali ugroženim. A recite mi, molim vas, sobzirom na tu opštu situaciju kad kažete da su se u Hrvatskoj Srbi pobunili, šta su se pobunili, da li, ovde smo pominjali, na primer, brojne ustavne promene, otpuštanja sa posla, likvidacije i tako dalje, da li su oni imali...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, svedok je već odgovorio. On se bavi ljudima u Dubrovniku. Ako želite da mu postavite pitanje u vezi sa tim, možete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Molim vas, da li se sećate, pošto je ta opšta atmosfera krenula, da je čak 13. marta 1990. godine još ona vlada one Socijalističke Republike Hrvatske uputila pismo saveznoj vladi i vladama ostalih republika u kojoj se osuđuju događaji kako oni na opštem Saboru HDZ-a kao i na mitingu na Petrovoj Gori i apelovalo se na saradnju, na zajedničku akciju protiv daljeg narušavanja dobrih međunarodnih odnosa. Sećate se toga? To je tadašnja hrvatska Vlada.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam, ne mogu povezati to sa Dubrovnikom, za šta sam ja ovde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vam je poznato da su na tim slobodnim izborima koje pominjete 1990. godine uglavnom Srbi u Hrvatskoj glasali za onu Račanovu partiju?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude.

SUDIJA MEJ: Izvolite.

TUŽILAC NAJS: Poslednjih par minuta se postavljaju pitanja koja su izvan raspona njegovog svedočenja. Mi samo gubimo vreme.

SUDIJA MEJ: Da. Gospodine Miloševiću, molim vas, da pređete na nešto čime ovaj svedok može da se bavi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Idem ja brzo po pitanjima. Dobro, recite mi, sobzirom na sve te događaje, ko je provocirao nasilje pošto znate da su tada te novostvarane paravojne formacije u Hrvatskoj zauzimale kasarne JNA i ubijale vojnike i oficire?

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Gospodine Miloševiću, mislim da treba ili da pređete na Dubrovnik ili da jednostavno ne treba da nastavljate tako. Ako imate pitanja u vezi sa Dubrovnikom postavite ih. Druge svedoke možete da pitate za druge delove Hrvatske, ali molim vas da se sada koncentrišemo na Dubrovnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete na strani 2, u trećem pasusu vaše izjave da su Srbi bili prezastupljeni u ključnim organima u pojedinim opštinama pa i u Dubrovniku, između ostalog, je li tako, to vi govorite, i imam utisak da je to vaša neka slobodna konstrukcija pošto ste nabrojali funkcije državni odvjetnik, predsednik suda i načelnik carine. Koje su to još neke važne funkcije držali Srbi u Dubrovniku i jesu li oni na tim funkcijama nešto ugrožavali poziciju Hrvata u Dubrovniku?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ja sam pokušao samo objasniti istražiteljima trenutnu situaciju u kojoj smo se mi zatekli 1990. i 1991. godine. Bez obzira što su ta gospoda bila, možda ne slučajno, druge vjeroispovjesti, jer po meni su oni Hrvati, međutim, druge vjeroispovjesti, oni su obavljali sve ključne funkcije u Dubrovniku, a vi to dobro znate, sami ste rekli da ste šetali, da ste imali dosta prijatelja tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne među funkcionerima.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, izjave su na raspolaganju, ako ih Pretresno veće želi.

SUDIJA MEJ: Mislim da nam u ovom trenutku nisu potrebne, ali ako budu bile potrebne tražićemo ih. Da, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete na strani 2, u trećem pasusu da se ne sećate da je i jedan Srbin bio uznemiravan ili napadnut. Međutim, to nije istina. Pogledajte, recimo, podatke policijske stanice Cavtat za prvu polovinu 1991. godine gde, između ostalog, stoji da je realizovan težišni zadatak rušenja srpskih kuća ili kako ovde stoji "rušenja bespravno izgrađenih", naročito srpskih kuća. Tu je još i izveštaj policije Cavtat gde ih obavestava jedan građanin da će kao snajperista da puca, pa da se zna ko puca ili recimo izveštaj od 15. avgusta 1991. godine gde se buni jedna stankarka: "Da gardisti iz Čilipa orgijaju celu noć i da ima pucanja, jer su svaku noć tamo". Je li imate išta, ikakva saznanja o tim podacima?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nemam i nisu istinita.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa, pošto kažete da nisu istiniti, evo ja ću vam dati, ovo vam je zadatak koje je izvršavala tokom 1991. godine, "obezbeđenje, rušenje bespravno sagrađenih, a naročito srpskih kuća, to sam vam podvukao, osmatranje, praćenje i pronalaženje pojedinih lica, naročito onih koji imaju veze sa JNA, oduzimanje plovila "Adriatik", dečijeg odmarališta vlasništvo Beograda, učesće u borbenim dejstvima protiv JNA". Evo, to vam je originalni dokument vaš iz Cavtata iz 1991. godine, možete da ga pogledate i želim da ga stavim kao dokazni predmet.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ukoliko mi dozvoli gospodin sudija, ja bih...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Jedno po jedno. Odakle je taj dokument, gospodine Miloševiću? Da li je to policijski dokument, šta je to?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Policijski dokument koji sam citirao i koji je fotokopija originala, a iz Hrvatske je gospodine Mej, nije fabrikovan u Srbiji, može se proveriti na njemu.

SUDIJA MEJ: U redu. Dozvolite da svedok pogleda dokument da bi on mogao da iznese komentare o njemu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo na primer ovo šta sam vam dao drugo, izveštaj dežurnog policijske stanice Cavtata dana 16...

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Bavićemo se jednom po jednom stvari. Svedok sad ima dokument pred sobom. To je policijski izvještaj i on može da iznese svoj komentar o tome.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Dokument kao dokument za mene jednostavno ništa ne vrijedi, niti je potpisan, niti ima glavu niti ima završetak što znači da, onaj, bez obzira na izvore koje ima gospodin Milošević ja sumnjam u njegovu vjerodostojnost. Međutim, mogu prokomentirati ukoliko mi Sud dozvoli, dio navoda iz ovoga.

SUDIJA MEJ: Da.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Ovo što je vezano za rušenje srpskih kuća mogu reći sljedeće. Poslije dolaska demokratske vlasti u Dubrovnik rušile su se i srpske i hrvatske kuće koje nisu bile izgrađene po zakonu, znači nisu imali građevinsku dozvolu, nisu imali uporabnu dozvolu i tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Razumem, gospodine Šimunoviću...

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Znači, sa tim da su se sigurno donosila rješenja za rušenje. Nije ih niko rušio zato iz hira nego na osnovu nekakvoga rješenja. Međutim, iz ovoga ovdje što se vidi ne bi se uopće dalo naslutiti da je ovo vjerodostojni dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ga osporavate, ali lako ćemo ga dokazati. Evo ovaj izvještaj koji sam pomenuo, evo on ima, to vam je teleks policijski vaš...

SUDIJA MEJ: Doći ćemo i do tog izvještaja. Sada ćemo se baviti ovim. Prvo dajte da Pretresno veće pogleda taj dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I skrećem vam pažnju da postoji i reč naročito, kaže, "rušenja naročito srpskih kuća". Prema tome, to šta govorete prilično vas demantuje ova reč naročito srpskih kuća.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Vjerujte vi meni ovaj vaš izvještaj...

SUDIJA MEJ: U redu. Prvo da se pozabavimo ovim prvim izvještajem. Samo trenutak gospodine Miloševiću, nemojte da me prekidate dok se bavim ovome. Ono šta ćemo da uradimo sa ovim prvim dokumentom, pošto je

sporna njegova autentičnost, označićemo ga za identifikaciju, a Tužilaštvo može da ga pogleda i ako ima prigovora može to da iznese u dogledno vreme. Molim da ga sada obeležite.

sekretar: Ovaj dokument će biti obeležen kao dokaz Odbrane 79, obeležen samo za identifikaciju.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo je izveštaj dežurnog policijske stanice Cavtat "dana 16. osmog 1991. godine u vremenu od 6.00 do 14.00" koliko traje njegova smena. Između ostalog piše: "Kurajica Mijo je došao prijaviti kako će danas oko 16.00 sati na brdu u Brotnicama upucavati snajpersku pušku, pa tako da se zna ko puca. Rekao je kako će obavijestiti i naše rezerviste na brdu. Drugih novosti nije bilo", i potpisano Ivica Handželj. To vam je dežurni policajac u Cavtatu, a onda, daću vam i taj dokument, jer sam postavio ovih nekoliko pitanja zajedno, "15. osmog 1991. godine orgijanje sa Ruskinjama, ima pucanja rezervnih gardista iz Čilipa koji su svaku noć tamo". Dakle, pitao sam vas u vezi sa upucavanjem snajpera i orgijanjem gardista na Čilipima, a imate izveštaje vaših dežurnih policajaca upravo iz Cavtata potpisanih, ovo je potpisao Nikša Bender, ovo napred Ivica Handželj, takođe se može proveriti jesu li to ta službena lica koja su tada u to vreme bili dežurni, obojica, očigledno po imenu i prezimenu Hrvati. Dakle, molim vas, evo pogledajte i te dve stvari, pa da idemo dalje. Možemo li dalje, gospodine Mej?

SUDIJA MEJ: Da, dozvolite da svedok vidi ova dokumenta.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Prvo vezano za dokumenat koji je potpisao gospodin Ivica Handželj. Ukoliko je ovo vjerodostojno, ukoliko je ovo vjerodostojno gospodin Kurajica Mijo je postupio po zakonu. Vi vjerovatno znate da u Konavlima ima puno lovaca i mislim da ovaj njegov čin dolaska u policijsku upravu prijavljivat pripucavanje snajpera ne bi sad trebalo služiti za bilo kakvu konstrukciju. Što se tiče drugoga izvještaja koji je potpisao gospodin Nikša Bender, vi vidite slijed, niste spominjali jedno, drugo, treće nego ima pucanja rezervnih gardista iz Čilipa koji su svaku noć tamo. To ne može, ovo ne može spojiti jedno sa drugim, znate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja vam dajem razne primere.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U redu, vaše je tu da dajete, a moje da komentiram, pa ja bi dao negativni komentar. Dao sam komentar na ovoga gospodina Kurajicu. Međutim, u vjerodostojnost ovoga dokumenta, pogotovo ovoga što ste vi ovdje zaokružili, ne bih se nikako mogao složiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dokument je autentičan, gospodine Šimunoviću.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Onoliko koliko ja znam, a vjerojatno i vi, svaki dokument mora imati nekakvu glavu i nešto. Ovo može bilo ko napisati i potpisati, znate. Mi smo isto bez obzira kakvi smo, ali isto smo bili organizirana zajednica. Izvolite.

SUDIJA MEJ: Da, uradićemo isto i sa ova tri dokumenta. Mogu da se uvedu zajedno u spis, mogu da dobiju sledeći broj dokaza i da budu obeleženi samo za identifikaciju.

sekretar: Izveštaj koji je potpisao gospodin Handželj koji je od 16. oktobra biće obeležen brojem 80 za identifikaciju, a sledeći izveštaj koji je potpisao gospodin Bender od 15. avgusta 1991. godina biće obeležen brojem 81 za identifikaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Bojim se da će nam vreme biti ograničeno, pa ja moram da požurim. Da li su vam poznata imena sudija Dragana Gajića i Bruna Karninčića iz Dubrovnika?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da su oni uradili najveći broj uviđaja u dubrovačkoj regiji povodom uništavanja imovine tamošnjih Srba?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To mi nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vam je poznato da su prema tim zapisnicima njihovih sa lica mesta više od 50 kuća pretežno lociranih u Žuši, Cavtatu i njegovoj okolini kao i u drugim mestima regije koje su pripadale upravo lokalnim Srbima stanovnicima, građanima Hrvatske bilo uništeno u raznim bombaškim napadima prilikom kojih su korišćene različite eksplozivne naprave. Ima izjava zvanična sudije data istražiteljima...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Svedok ništa ne zna o tim izveštajima. Vi njega možete da pitate da li zna nešto o upotrebi eksploziva i podmetanju bombi u odnosu na kuće lokalnih Srba. Gospodine Šimunoviću da li znate nešto o tim tvrdnjama i tim optužbama?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Ne znam ništa, ali znam gospodina Gajića i gospodina Karninčića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li pretpostavljate da bi njihovi izveštaji koje su podneli zvanično trebalo da budu verodostojni?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja normalno nisam radio u organima pravosuđa, pa tako da nisam imao uvid u to. Međutim, znajući prvoga gospodina ne vjerujem da je to ikako bilo moguće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li ste ikad čuli za događaje da su eksplozivne naprave ubacivane u kuće lokalnih Srba kroz prozore uglavnom u vreme kad su njihovi ukućani bili izvan, a da su u tri slučaja prilikom ovakvih napada ukućani zadobili teške telesne povrede, jer su bili unutra? To takođe postoji u izjavi sudija datim ovde.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, kojega sudije?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sudije Dragana Gajića.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine, da li vi poznate gospodina Gajića?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne. Ja sam gledao dokumenta koja sam dobio od suprotne strane gospodine Šimunoviću, ne ni iz kakve beogradske kancelarije nego od suprotne strane koja je vas ispitivala malo pre.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da li vi znate da gospodin Gajić najverojatnije je trebao to podnijeti, takvu ili sličnu prijavu tamo gdje radi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pretpostavljam da je i podneo pošto ima 50 takvih prijava, kako se ovde navodi.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Vjerujte mi smo i te kako u to vrijeme pazili da ne povrijedimo niti jednoga lojalnoga ili građanina Hrvatske druge vjeroispovjesti. Isto tako vjerujemo da smo u tome uspjeli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ja znam u to vreme jedino u Srbiji je bila pažnja da se ne povredi ni jedan građanin bilo koje nacionalnosti svih tih 10 godina, a nije mi poznato da je tako bilo u Bosni.

SUDIJA MEJ: Ne, sada ćemo da napravimo pauzu. Došli smo do adekvatnog trenutka. Gospodine Miloševiću, u vezi sa vašim poslednjim pitanjem izjava svedoka gospodina Gajića je naravno već uvedena kao dokazni predmet. Prema tome, nema potrebe da ponovo prolazite sa ovim svedokom ono šta je on rekao, jer na taj način ne koristite svoje vreme korisno. Sada ćemo da napravimo pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, uzimajući u obzir vreme koje nam stoji na raspolaganju dajemo vam još sat i po vremena ukoliko želite da ga iskoristite za unakrsno ispitivanje ovog svedoka, šta znači da nećemo sa njim da završimo danas već ćemo morati da zamoli da se vrati i sutra. Mi ćemo danas da radimo do 13.45, na unakrsnom ispitivanju, a onda ćemo da pređemo na pitanje dokumenata koja su vama dostavljeni i koja ste vi pokrenuli ranije. A sada možete da nastavite.

prevodioci: Mikrofoni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da su zatvorenici, 1991. godine po nalogu lokalnih vlasti i predsednika Okružnog suda Marinka Perića oslobođeni iz pritvora i uključeni u paravojne formacije u Dubrovniku?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja kao jedan od organizatora obrane grada Dubrovnika ne znam za te podatke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SUDIJA MEJ: Molim vas da to ponovite, gospodine Šimunoviću, pošto mikrofoni nisu uključeni, nije bilo prevedeno.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Ja kao jedan od organizatora obrane Dubrovnika, ne znam za te podatke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pošto je ovde dat spisak ubijenih civila sa područja Dubrovnika, da li vam je poznato i da li je ovaj moj podatak tačan, da je izvršeno nekih 150 obdukcija uglavnom lica koja su bila u hrvatskim vojnim uniformama, a obducent je bio u to vreme doktor Ciganović, je li to tačno?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Tačan broj poginulih hrvatskih vojnika je 103.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da je Risto Vreća visoki službenik DB-a u Dubrovniku organizovao srpske nacionalističke aktivnosti u gradu. Kakve je to on aktivnosti organizovao?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja to nisam tako rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste ga pominjali?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pominjao ga jesam, samo to što ste vi sad rekli nisam to rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta ste rekli?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Vjerojatno, ne znam kakvo je bilo pitanje, ne znam u kojem je kontekstu to bilo, međutim, vjerojatno je problem ili prijevoda ili interpretacije teksta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onda je verovatno problem prevoda ili interpretacije teksta. Kažete da je u leto 1991. godine HDZ-e u Dubrovniku formirao krizni štab. Zašto je formirao krizni štab u Dubrovniku u leto 1991. godine?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ponovo pogreška. Krizni štab općine Dubrovnik je formirala izabrana vlast, što znači da to nije krizni štab, stranački krizni štab. A zašto je formiran, vi vjerojatno znate za događaje sa prostora bivše Jugoslavije u ljeto 1991. godine. On je formiran da bi brinuo, da bi skrbio o civilnom stanovništvu općine Dubrovnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A tada je oformljen i odred Zbora narodne garde, a pošto govorite da niko nije pomišljao na neku mogućnost bilo kakvog sukoba zbog čega su se naoružavali i zbog čega je formiran odred?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Kako vi znate Zbor narodne garde je bio dio Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstvo unutarnjih poslova je formiralo Zbor narodne garde. A zašto? Za obranu, normalno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, ja ovde imam priličan broj dokaznih predmeta, pa ako će uzeti preveliko vreme ne znam da li mogu svaki da vam dajem ili da vam dam sve zajedno, ali evo na primer pogledajte "Dubrovnik 15. 2. 1991. godine", znači februar 1991. godine, predsedniku skupštine opštine, predsedniku Komisije za izbor i imenovanje skupštine opštine. Govori se o pokretanju inicijative za popunu radnog mesta načelnika štaba u štabu Teritorijalne odbrane i kaže se kako "ove godine Teritorijalna odbrana postupno dolazi u funkciju". Dakle, februara 1991. godine, ništa se ne događa, nikakvih napada nema. Da li je to očigledan dokaz militarizacije Dubrovnika u to vreme, znači još februara 1991. godine? Je li to tačno?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije. Nije to tačno. Teritorijalna odbrana se počela organizirati u osmom mjesecu 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo pogledajte ovaj dokument, on je, nadam se, originalan, komandant TO Željko Pavlović ga je potpisao, ima gore i broj 44/1, 15. februar 1991. godine. Je li to dokument koji je autentičan, samo mi recite?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Vjerojatno je dokument autentičan. Međutim, ne kaže da se od ovoga datuma formirala Teritorijalna odbrana. Ja sam vam rekao osmi mjesec, osmi mjesec 1991. godine, a ovo je zahtjev, vjerojatno zahtjev, ja nemam sad vremena niti Sud opterećivati da čitam ovaj dokument

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam je li to dokaz da se militarizuje Dubrovnik još u februaru 1991. godine?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, nije to dokaz da se Dubrovnik militarizuje 1991. godine u drugom mjesecu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A evo pogledajte...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Gospodine Šimunoviću, pošto je ovo pitanje pokrenuto molim vas da prvo pročitate to za sebe, a da nam onda kažete o čemu se radi.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Ova je normalna, sad kad sam pročitao vidio sam da je ovo normalna procedura u mirnodopskom vremenu, jer postojao je načelnik štaba i načelnik štaba je vjerojatno prešao na nekakvu drugu funkciju i

sada se u normalnom postupku traži novi načelnik štaba. On je prije postojao i zatražilo se postavljanje novoga načelnika, zato što je ovaj napustio to radno mjesto. Mislim da je poštivana pravna procedura Republike Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je tačno da ste na samom početku 1991. godine vršili podizanje rezervnog sastava?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo ja ovde imam originalnu, originalni formular izjave jednog od rezervista. U prilogu imate i izdatnicu za njegovu pušku, pištolj, automatsku pušku i tako dalje, a nosi datum 14. januar 1991. godine. Da li je ovo autentičan dokument? Molim vas pogledajte. Znači, 14. siječanj 1991. godine. Formular izjave, a onda i revers gde je primio oružje i tako dalje, oružje, municiju, opremu i ostalo. Je li to originalan dokument?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ovaj dokumenat se ne odnosi na Teritorijalnu obranu. Ovaj dokumenat se odnosi na Ministarstvo unutarnjih poslova, što znači da je to bilo u njihovoj nadležnosti i najvjerojatnije, ja to tim ne mogu tvrditi, možda se radilo o pripadniku Zbora narodne garde koji je u to vrijeme bio pod Ministarstvom unutarnjih poslova. Znači Teritorijalna obrana i ovaj dokumenat koji vi predlažete jednako je nespajiv.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači Zbor narodne garde nije bio oružana sila koja se formirala tada u Dubrovniku?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Zbor narodne garde je bio dio Ministarstva unutarnjih poslova, dio policije, a ne Teritorijalne obrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u čemu je razlika onda kad je reč o oružanim formacijama?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Velika je razlika, znate. Oružana formacija, Teritorijalna obrana je vojna komponenta, Zbor narodne garde je civilna, to jest policijska komponenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, po svemu sudeći nije istina da sve baš kreće sa navodnim sukobom sa vojskom, jer se ovo sve događa još u januaru 1991. godine pošto isti sastav dobija ozbiljnije naoružanje kasnije. Evo pogledajte, pogledajte revers.

SUDIJA MEJ: Molim da nam se taj dokument da. Da li postoji još neki dokument?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo na primer Kovačević Antun zadužen sa automatskom puškom broj taj i taj i torbicom sa četiri okvira, a peti, u zagradi, na pušci, kao i 190 komada metaka, streljiva. To vam je 7. maj 1991. godine. Hoćete li to da pogledate?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa ukoliko se radi o identičnom dokumentu onda jednostavno nema potrebe to, jednostavno je nespojivo sa Teritorijalnom obranom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je spojivo sa činjenicom da se deli oružje i municija, znači od početka 1991. godine na području Dubrovnika?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine optuženi, ja bih stvarno vas zamolio sad pred Sudom da ne iznosite nekakve dokaze koji uopće nisu dokazi. Ovde tačno u...

SUDIJA MEJ: Gospodine Šimunoviću, to je na nama da odlučimo šta jeste dokaz, a šta nije. Molim da se sad uvedu ovi dokumenti. Ali pre toga, da li ima nešto šta konačno želite da kažete o tome?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Zasigurno da, ispričavam se gospodine sudija. Ovdje čak ima fotokopija službene legitimacije pripadnika rezervne policije. Evo to opovrgava sve ovo što gospodin optuženi govori.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je samo sticajem okolnosti na tom drugom, na tom istom papiru. Inače je ime na ovom reversu za pušku Antun, a ne ovaj drugi koji je na tom istom papiru. Dobro. Recite mi molim vas...

SUDIJA MEJ: Molim vas da se prvo osvrnemo na ove dokumente. Ovde se kaže da tu stoji potvrda o primanju puške na tom dokumentu. Gospodine Šimunoviću, možete li da nam kažete o čemu se radi? Je li možete nešto više da kažete o tim dokumentima?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Pa pokušaću. Jednostavno ja tada u tom vremenu nisam bio pripadnik Teritorijalne obrane i oružanih snaga. Međutim, iščitavajući ovaj dokumenat i ove datume vidljivo je da su svi ovi pripadnici

koji su bili zaduženi da su to pripadnici pričune policije ili rezervni oficir, rezervne policije Ministarstva unutarnjih poslova i da nema ništa čudno što oni zadužuju kratko i dugo naoružanje.

SUDIJA MEJ: Da li su oni zadužili to naoružanje u mirnodopsko vreme?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Zasigurno da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači u mirnodopsko vreme zadužuju automatsku pušku i 200 metaka municije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Vjerojatno su postrojbe Zbora narodne garde to imale utvrđeno svojim pravilnikom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, molim vas priložite...

SUDIJA MEJ: Sada ćemo to da uradimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro gospodine Šimunoviću, da li je tačno da ste ratni...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak sačekajte da prvo rešimo ovo pitanje. Mislim da ćemo da usvojimo ova dokumenta sem ukoliko nema prigovora sa druge strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi gospodine Šimunoviću, da li je tačno da ste ratni raspored izvršili 14. januara 1991. godine?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je tačno da je 24. januara 1991. godine na aerodromu Dubrovnik izvršena nabavka oružja?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ni to nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, osim nabavke većih količina oružja preko aerodroma, da li biste bili ljubazni da pogledate ovaj zahtev aerodroma Dubrovnik od 24. januara i službenu belešku policijske stanice. Evo, radna organizacija "Aerodrom Dubrovnik", ovo je originalni dokument, upućen Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Hrvatske, opštinski sekretarijat za unutrašnje poslove Dubrovnik, kaže: "Zahtev za nabavku

municije, molimo vas da nam izdate odobrenje za nabavku 200 metaka kalibar 7,65 milimetra za potrebe službe fizičko-tehničke zaštite." Nabavka bi se izvršila preko radne organizacije "Ribomaterijal Zagreb". A onda spisak 25 ljudi sa automatskim i poluautomatskim puškama i brojevima telefona. A onda službena zabeleška sa graničnog prelaza Dubrovnik koju je potpisao Kemo Trsunović inspektor, gde se kaže da je dana 27. juna 1991. godine došao Luj Lacić da je tražio našu pomoć oko otpreme oružja koje se nalazi na aerodromu "Pleso" u Zagrebu, očekivao pošiljku 40 komada pištolja, opet preko firme "Ribomaterijal". Ne postoji tovarni list niti bilo koja druga dokumentacija. Sve to piše u ovom izveštaju graničnog prelaza, to je pogranična služba za poslove na granici i moru. Znači, tri ove stvari bih vas molio da pogledate, pa da kažete jesu li oni autentični?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Za prvi dokumenat mogu reć da ovo nije, iako ja nisam bio u tom vremenu, ništa neuobičajeno. Kako dobro znate svi aerodromi u svijetu pa tako i naš dubrovački ima i imao je i imaće službu zaštite i vjerovatno je, vjerovatno je to proisteklo iz toga. Je li to redovno nadopunjavanje municije, je li to, to ja jednostavno, trebalo bi pitati ovoga gospodina koji je ovo potpisao. Međutim, u tome ne vidim ništa čudno. Osiguranja svih aerodroma na svijetu, pa tako i našega dubrovačkog su trebala postojati. Što se tiče službene zabilješke, ja nju prvi put vidim i jednostavno je ne mogu komentirati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li biste mogli da komentarišete informaciju o stanju i problemima odbrane i predloge za njeno jačanje koju je potpisao, ovo su sve dokumenti iz Hrvatske, koju je potpisao Marin Vukorep. Je li vam poznato ime Marin Vukorep?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je ime i poznat mi je taj gospodin. Međutim, i poznato je i to da, koliko vi to već par puta ponavljate, isključivo služi za obranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E vidite šta on kaže u tački 5 ovog svog dopisa: "Nabavku i podjelu oružja i ubojnih sredstava vrši tko hoće i kako hoće bez ikakve evidencije i informacije gde su već sada prisutne mnoge inkriminirane radnje". To piše u njegovom dopisu kao što piše pod tačkom 3: "Nikakvo uputstvo za red, rad i disciplinu i tako dalje, ne postoji pa radi kako se ko snađe". Evo pogledajte i taj dokument i on je takođe autentičan, nadam se da ni to nećete osporiti, 30. avgust 1991. godine?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Dokument bez glave, bez potpisa vjerujte mi i na koga je ovo naslovljeno ne vidim tako da jednostavno ne mogu komentirati ništa, ništa od ovoga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ja vidim ima i potpis i...

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Žao mi je, informacija o stanju, kome informacija. Kome ide ova informacija i ne vidim ovdje od gospodina Vukorepa niti potpis. Znači, ovo je bilo, moglo biti napisano u bilo kojem vremenu. Oprostite, ali ja ovo ne mogu komentirati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, uzmite to pa ga stavite pod znak pitanja.

SUDIJA MEJ: Molim vas, možete li da nam kažete sledeće gospodine Šimunoviću, tako da možemo da pratimo, šta to treba da predstavlja, šta se kaže tu da je taj dokument?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Gospodine sudija, ja ga nisam pročitao, ima tri lista. Međutim, smatram za potrebitim da rečem da ukoliko je ovo službeni dokument, a gospodin Vukorep je bio načelnik, načelnik štaba Teritorijalne obrane, bio je službena osoba i on može samo službeni, takav službeni dokument poslati nekakvoj nadređenoj instituciji. Međutim, iz ovoga dokumenta, ne ulazeći u ono što ovdje piše, vidim da taj dokument nema niti glavu niti završetak. Mi iz ovoga dokumenta jednostavno ne možemo viditi komu je ovo poslato i da li je ovo poslato, ne ulazeći u ovo što piše u ovom dokumentu.

SUDIJA MEJ: U redu, onda taj dokument može da dobije identifikacioni broj, a ostale ćemo usvojiti kao dokazne predmete.

sekretar: Časni Sude, zahtev za dubrovački aerodrom koji nosi datum 24. januar 1991. godine i zvaničan izveštaj policijske stanice će biti dokazni predmet Odbrane 85, a dokument koji je potpisao gospodin Vukorep predmet Odbrane 86, označen je samo za identifikaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A recite mi, molim vas, da li vam je poznato kada je dato obaveštenje da su formirane jedinice narodne zaštite prvog avgusta, a 30. jula naredba da se vrši iskopčavanje vojnih objekata iz komunalne mreže, izrada prepreka i prekid snabdevanja namirnicama, da li su vam poznate te naredbe? Znači, sve se to događa 30. jula i 1. avgusta.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije mi to poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo pogledajte ovde. Imate originalni dokument, Republika Hrvatska, Ministarstvo odbrane dana 30. jula formirano je u Ministarstvu odbrane Republike Hrvatske štab narodne zaštite naredbom ministra odbrane, daju se telefoni, zapovjednik narodne zaštite Antun Abramović, a posle toga imate 30. srpnja 1991. godine isto tako Republika Hrvatska, Ministarstvo odbrane Zagreb, Opatička 1, 30. srpanj 1991. godine, upute o zadacima, organiziranju i delovanju odbrane Narodne zaštite Republike Hrvatske. Pa evo, ovde sam vam samo podvukao, "izrada i postavljanje prepreka za vojna borbena sredstva." Pa onda "formiranje ekipa za iskopčavanje vojnih objekata jugoslovenske armije iz komunalne mreže, struja, plin, voda, te PTT i prekid opskrba, načela organiziranja desetine, 10 građana, vod 30, četa 90, bataljon 300, brigada 1000" i tako dalje. I onda naredba o osnivanju: "Štabova narodne zaštite, sve 30. srpnja 1991. godine". Pogledajte jesu li i ovo autentična dokumenta? Imaju i svoj broj i sve drugo.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, odnosi li se to na Dubrovnik?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svakako se odnosi i na Dubrovnik.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Kao što vjerovatno vi i znate na području Dubrovnika, na području općine Dubrovnik bila su tri položaja koja je držala Jugoslavenska narodna armija tada. Na Prevlaci, je li što isključeno? Na Mljetu, je li što isključeno? I na Šipanu privremeno jeste. Znači, nije ništa nikome isključeno. Ovo je vjerovatno dokumenat, dokumenat Ministarstva obrane, nema razloga da ne vjerujem u taj dokumenat. Međutim, ne vidim ništa negativno u ovom dokumentu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vidite u tom dokumentu, dakle, da pre bilo kakvih sukoba vi vršite militarizaciju, naoružavanje, postavljanje barikada, minsko-eksplozivnih naprava i drugih, kako bih rekao, radnji koje se odnose na borbena dejstva?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Mislite za napad ili za obranu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A od koga da se branite kad vas niko nije napadao? Je li vas neko napao 1. januara 1991. godine ili 30. juna 1991. godine?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nas u Dubrovniku nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam lepo. A da li vam je poznat ovaj dokument, evo Krizni štab općina Dubrovnik...

SUDIJA MEJ: Da li želite da ovi dokumenti dobiju broj kao dokazni predmet? U redu onda. Molimo da nam se dostave i mi ćemo ih označiti kao dokazne predmete zajedno.

sekretar: To će biti dokazni predmet Odbrane 87, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo sad opet dokument, "Republika Hrvatska, općina Dubrovnik, Krizni štab, 6. rujan 1991. godine", znači vreme kad i sami kažete niko vas nije napao, gospodin Željko Pavlović, zapovjednik štaba TO općine Dubrovnik, predmet stavljanje na raspolaganje objekata, ljudstva i tehnike zapovjedniku Zbora narodne garde Dubrovnik. Pa onda se kaže, gospodine: "Krizni štab općine Dubrovnik na svojoj sjednici od 6. rujna donio je odluku broj 91, naravno, da se objekti, ljudstvo i materijalno tehnička sredstva teritorijalne odbrane općine Dubrovnik stave na raspolaganje zapovjedniku ZNG brigade 116. u mjeri i količini..."

prevodioci: Molim vas, gospodine Miloševiću, da čitate sporije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo sporije: "ZNG-a brigade 116. u mjeri i količini kako on procjeni da mu je potrebno. Na znanje zapovjedniku ZNG-a 116., a za Krizni štab sekretar Miljenko Bratoš i njegov potpis." Evo pogledajte je li i ovo autentičan dokument. A da ne bi dvaput išli vi istog dana pravite mrežu minsko-eksplozivnih sredstava. Evo kako je to izgledalo u Vitaljini i to su vaši crteži sa ovom mrežom, skicirana rukom, put šta je gde postavljeno i tako dalje. Evo i ovo možete da pogledate. Je li to autentičan dokument?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ovaj prvi dokument je autentičan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mislim kao i ovi prethodni, a taj...

SUDIJA MEJ: Pre nego što nastavimo sa tim da se zaustavimo na prvom dokumentu od Kriznog štaba gde se kaže: "Da se ljudi i sredstva stavljaju na raspolaganje ZNG". Da li želite to da komentarišete?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Zasigurno da. Da bi se shvatila svrha ovoga svega skupa moram malo potrošiti više vremena. Brigada 116. to jest 156. poslije, Zbora narodne garde, to jest oružanih snaga Republike Hrvatske, to jest hrvatske vojske, ja znam gospodine sudija da je to malo složeno, je pronikla i iznikla iz štaba Teritorijalne obrane općine. Ovdje u ovom dopisu se fino vidi da se stavi na raspolaganje u mjeri i količini kako on procjeni da mu je potrebno. Vjerujte mi u to vrijeme mi smo imali malo čega. Oružje, krupno oružje Teritorijalne obrane bilo je u drugoj republici. Ono što smo mi mogli staviti na raspolaganje to su duge cijevi koje smo imali po radnim organizacijama. U to vrijeme vrijedi onaj zakon stare Jugoslavije gdje na određen način su trebale te sve organizacije radne imati zaštitne vodove i oni su imali to oružje kao što su imali i oni u zračnoj luci. Što znači ovaj dokument je nesporan i u njemu ne vidim ništa toliko strašno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Osim šta se to sve događa krajem juna 1991. godine, znači u vreme kako i sami kažete da vas niko nije ugrožavao...

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine optuženi, pa zar mi nismo imali prava da se branimo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi militarizujete dubrovačko područje za koje tvrdite da je bilo demilitarizovano. Znači, ko ga militarizuje, vi ili JNA?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, ali sa čim ga mi to militariziramo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo, videli ste reverse pojedinaca, a govorili ste sami o topovima, minobacačima, protivavionskim topovima i ostalim oruđima i naravno ljudstvu i svemu ostalom.

SUDIJA MEJ: Ne. Ne možete da navodite svedoka na pogrešan trag na taj način. On nije o tome govorio, niti je govorio o protivavionskim topovima. Kada kažete da dokument nije, da se ne osporava kakva je svrha toga da se ljudi i sredstva stavljaju na raspolaganje ZNG-u? Optuženi smatra da se to radilo zato da bi se militarizovalo to područje. Je li to tačno?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Ne. To nije militarizacija. Ukoliko je militarizacija 30 do 50 ljudi na 125.000 ili koliko je brojala općina Dubrovnik, na 67.000 ljudi onda je to, može li se to uopće nazvati militarizacija. To je jedan vod, odnosno tada u to vrijeme nekakva zaštitna četa koja je pokušalo formirati

i formiralo je Ministarstvo unutarnjih poslova u Dubrovniku. Poslije je to preraslo u brigadu, u brigadu hrvatske vojske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro gospodine Šimunoviću, pa istog dana ste, evo pogledajte ovu skicu koju sam vam dao, pravili mrežu minsko-eksplozivnih sredstava i evo kako to izgleda tamo u Vitaljini i to sve šta vam je to nacrtano. To su vaši dokumenti. Je li to tako ili nije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Dokument vidim prvi put. Međutim, želim komentirati dokumenat. Pošto smo mi vršili procjene, ako ne ja onda već neko drugi, ali ovo je već dokumenat iz devetoga mjeseca, mi smo i te kako znali koje snage se skupljaju na granicama prema Hrvatskoj i normalno smatrali smo za potrebitim da zaštitimo kako Hrvatsku tako i hrvatski puk na tom području. Ne samo ovdje da smo minirali, nego smo minirali na svim prilazima, minirali smo i sve prilaze, a minirali smo ih iz razloga da vojska ne može prodrijeti na naš teritorij.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U to vreme vojska, koliko ja mogu da se setim, je bila na celoj teritoriji Jugoslavije, Jugoslovenska narodna armija, i ona nije imala da dođe ni od kud već je bila na teritoriji Jugoslavije, to je sredina 1991. godine i postojala je SFRJ. Je li to tako ili nije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U te polemike sa vama stvarno ne bih želio sudjelovati, jer to nije tema moga svjedočenja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo obraćam vam pažnju na te datume. A dobro, recite molim vas da li je tačno da su vaše snage iz reona Vitaljine koju imate tu...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, moram da vas prekinem na trenutak. Da li smo završili sa ovim dokumentom ili želite da postavite još pitanja o njemu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, želeo bih da priložim oba.

SUDIJA MEJ: U redu, onda da se bavimo samo drugim dokumentom. Gospodine Šimunović, tvrdi se da ste vi napravili taj dokument. Da li je to tačno? Da li je to vaš rukopis?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Ne, ovo nije moj rukopis.

SUDIJA MEJ: Druga stvar koja je iznesena je da je to mreža mina i eksploziva. Da li je to tačno?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Tačno je da je postojala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ja nisam ni rekao da je to rukopis svedoka. Kad sam rekao vaš mislio sam na njih, a ne na njega lično. Njihov je dokument.

SUDIJA MEJ: U redu. U redu.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Ukoliko mogu ja, dozvolite mi da dam objašnjenje ovoga dokumenta, jer ja i te kako...

SUDIJA MEJ: Da.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: I te kako dobro poznam ovaj teren i znam što se događalo. Mi smo u Vitaljini imali policijsku patrolu i dalje od Vitaljine nismo išli sa policijskim snagama. Od Vitaljine naprijed jedan kilometar postavili smo minsko-eksplozivna sredstva koja nikad aktivirali nismo ni onda kad je Jugoslavenska, kako vi kažete, narodna armija napala taj dio Konovala.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam je li ta šema tačna?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nisam inženjerac i jednostavno ne mogu vam na to odgovorit'.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u načelu, ne možete ni to da odgovorite?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U načelu sam rekao da jest, da smo postavili, da smo štitili mi našu granicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SUDIJA MEJ: I na kraju pomozite nam kod sledećeg, koje područje je to pokrivalo?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Ovo je pokrivalo područje Prevlaka prema Vitaljini, područje broj jedan na onoj karti koju smo gledali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je granica sa Crnom Gorom, je li tako?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, ovo je područje u Hrvatskoj, Prevlaka je u Hrvatskoj. Znači, mi govorimo cijelo vrijeme...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na granici sa Crnom Gorom, je li tako?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije tako nego Vitaljina je područje u Hrvatskoj, Prevlaka je područje Hrvatske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, gospodine Šimunoviću, koliko ima od Vitaljine do granice sa Crnom Gorom, koliko metara ima?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: A recite mi na kojem graničnom prelazu, Konfilj ili Debelom Brdu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne govorim o graničnom prelazu nego govorim o granici, administrativnoj granici Crne Gore, koliko ima od Vitaljine do granice Crne Gore?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa ima nekih pet ili šest kilometara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pet ili šest kilometara? Pa cela širina tu te Prevlake nije pet ili šest kilometara.
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR : A vjerojatno vi niste, onaj, upoznati sa rasporedom tih sela u Konavlima tako da vjerodostojno ne možete govoriti o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Doduše to je tačno.

SUDIJA MEJ: Možemo svi da vidimo kartu. Dajte da sada ova dokumenta uvedemo kao dokazne predmete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi da li je tačno da su vaše snage iz rejonu Vitaljine pucale na JNA?

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Dajte da nam Sekretarijat (Registry) da broj za ova dokumenta.

sekretar: Dokument Republike Hrvatske, Kriznog štaba od 6. septembra 1991. godine biće dokazni predmet Odbrane 88, a skica i dijagram će biti dokazni predmet Odbrane 89.

SUDIJA MEJ: Izvolite gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su 23. septembra 1991. godine vaše snage pucale na JNA u rejonu sela Vitaljine i reonu sela Ivanica?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Postoje dokazi da se to dogodilo. Vi ili to ne znate ili tvrdite kategorično nije tačno?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da o tom vremenu ja znam dosta toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je tačno da su osnovni ciljevi JNA tada bili evakuacija ljudstva, borbene tehnike na prostorima na kojima je bila izložena dejstvima vaših snaga i da je iz tih razloga izolovala paravojne formacije i insistirala na njihovom razoružanju?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ni ta teza vam nije tačna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je tačno da ste 19. septembra 1991. godine izvršili donaoružavanje vaših snaga kao i 29. septembra 1991. godine? Je li to tačno?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu se sjetiti datuma. Međutim, mi smo se pokušavali naoružavati. Koji su to bili datumi ne znam tačno. Međutim, da je, da smo pokušavali to jesmo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je tačno da ste još 30. septembra postavili jednu borbenu liniju dugu 700 metara koja se protezala od Brgata do brda sveta Barbara i da ste sa tih položaja na pripadnike JNA dejstvovali vatrom i Zenga i policije i jednog broja čak naoružanih civila organizovanih u vodove? Je li to tačno ili nije?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ništa od toga nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, zar nije tačno da ste na položaje JNA sa tih pozicija dejstvovali čak iz bunkera iz Drugog svetskog rata i puškomitraljeskih gnezda. Jedan je bio, između ostalog, postavljen na zvoniku crkve Svete Ane na Brgatu. Je li to tačno ili ne?
SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa ta vaša teza nije tačna. Međutim, tačno je sljedeće. Pošto sam ja bio u to vrijeme, obilazio sam sve položaje, nije došlo do nikakvog otvaranja vatre sa naše strane prema drugoj strani.

Sa tim da ste vi 26., ako govorim vi, jer vi ste u početku rekli što ima Srbija s tim, međutim, sad ulazimo...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema ništa.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Sad ulazimo u situaciju gdje ja vama moram tumačiti, jer vi mene pitate pa ćete dozvoliti da ja vama objasnim što se dogodilo na Brgatu. Na Brgatu je 26. prva "Maljutka" sa strane takozvane jugoslavenske armije ispaljena i ne na policiju nego na civilni cilj, na civilne kuće. Provokacije su isključivo dolazile sa vaše strane, isključivo. Mi tada u to vrijeme i da smo htjeli nismo imali čime odgovoriti, isključivo je kratko naoružanje. Mi smo imali pušku, a vi ste imali rakete. Vi ste nas gađali raketama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas nisam gađao ničim, a ko vas je gađao to vi možete da ustanovite, a čim ste vi gađali vojsku to vi bolje znate. Ovde postoji izjava jednog svedoka koga sam dobio od druge strane koja je i vas ispitivala i koja je već ovde data, da su vaše naoružane formacije imale položaje na gimnaziji "Nikica Franić" koja se nalazi na pola puta između Gruže i starog grada. Dalje, na Lovrencu kod tvrđave Svetog Lorenca, na Gospinom Polju, na poljani Mrtvo Zvono unutar samog starog grada. Da li je to tačno ili ne, gospodine Šimunoviću?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali to ima u izjavi Slobodana Simonovića strana...

SUDIJA MEJ: Svedok je rekao da to nije tačno, gospodine Miloševiću. Ne možete dalje na tome da insistirate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je tačno da je na, ne samo sa pozicija starog grada već i unutar njegovih zidina, kao i sa nekolicine kamiona na koje su vaše snage instalirale protivavionske topove i sa kojih se neprestano granatirao položaj na Žarkovici i ostalim mestima u okolini Dubrovnika?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno. Činjenice govore drugačije. Mi jesmo imali jedan top 20 milimetara montiran na kamionu i to nam je bilo najjače i najveće krupno oružje do dvanaestog mjeseca, ako isključimo ono što smo dobili sa Korčule što nije bilo upotrebljivo. Iz rejonu

staroga grada nikad ni jedan metak nije opaljen niti je stari grad može trpiti bilo kakvo oružje u svom sastavu. Vi dobro znate, onaj ko zna, ko se razumije u tu terminologiju, a i vi i ja vjerujem da isto tako znate da se minobacač ne može postaviti na Stradun.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja sam juče ovde prikazao jednu kasetu koja pokazuje ustaške zakletve u Konavlima. Vi ste danas pokazali kasetu koja snima oštećenja u starom gradu. Šta znače one vreće sa peskom u starom gradu, ako tamo nije bilo nikakvih, nikakvih, kako bih rekao, vatrenih tačaka vaših snaga?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To je zaštita takozvane kamene plastike, spomenika kulture.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači samo na par mesta imate zaštitu kamene plastike. Na trotoaru vreće sa peskom štite kamenu plastiku?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Vi ste videli vreće sa pijeskom ispred crkve Svetoga Vlaha i sa tim vrećama se štitila kamena plastika od granata koje su dolazile sa vaše strane. One nisu za ništa drugo služile. Kamo sreće da smo imali više vreća i pijeska, pa bi se još bolje zaštitili, ne bi doživili to što smo doživili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi molim vas ko su bili ljudi koji su bili naoružani nemačkim savremenim automatskim puškama i obučeni u nemačke kamuflažne uniforme koji su dejstvovali na položaje JNA iz samog grada Dubrovnika?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Takvih ljudi mi nismo imali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To postoji u izjavi jednog od svedoka koju sam dobio od druge strane ovde. Vi ne znate ništa o tome?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: U njemačkim uniformama ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. I sa tim naoružanjem ne. A dobro, recite mi molim vas, evo vrlo ću pažljivo da vas pitam, da li se sećate da je iz samog grada Dubrovnika na pripadnike JNA otvarana vatra sa položaja kod hotela "Neptun" gde su bili instalirani pripadnici Zengi, onda Medareva gde je bio jedan od ovih protivavionskih topova, Lapacke glavice takođe jedan od protivavionskih topova, Gorice takođe protivavionski top, Gradac, plaže Ploče takođe ovi isti topovi, zatim hoteli "Belvedere" i

“Libertas” gde su bili locirani naoružani, uniformisani pripadnici hrvatskih tada paravojnih snaga. Je li to tako ili nije?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije tako gospodine Miloševiću. Dozvolite da vam objasnim. Mi jesmo imali jedinice u gradu Dubrovniku, ali sad govorim u širem okruženju grada i mi jesmo otvarali vatru po ciljevima jugoslavenske armije, ali isključivo u svrhu obrane. Mi nismo gađali, za razliku od te vojske, civilne ciljeve. Sa tim da ovo što ste rekli par pozicija da, međutim, plaža Ploče ne, hotel “Libertas” ne i hotel “Belveder” ne. Sa ovih drugih položaja mi smo pružali otpor na vašu vatru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, sa hotela “Neptun”, Medarevo, Lapacka Glavica, Gorica, Gradac, sa tih ste položaja pucali po vojsci. Je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Mi smo se branili i to je naše legalno pravo bilo da se branimo i da odbranimo isto tako civilno stanovništvo. Jedino je na taj način mogla biti zaustavljena vatra sa druge strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li slušali poruke preko radija Herceg Novi gde je vojska pozivala da se ne otvara vatra i da ni jedan metak neće biti ispaljen, ako se na vojsku ne puca?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nikakve takve poruke nisam čuo. Međutim, osvjedočio sam se u nešto potpuno drugo. Kuda je ta vojska prošla mrtvih civila koliko hoćete, opljačkane kuće i popaljene kuće. U to sam se osvjedočio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tome ratu je bilo mnogo vandalizma, to je jedna od njegovih karakteristika, ali to je karakteristično za sve strane koje su u njemu učestvovala. Recite, molim vas, pošto vi govorite o tome da ste obilazili graničnu liniju, to vidim u vašoj izjavi, nije bilo rovova, ni bunkera, ni posmatračkih mesta, zar to ne govori da nikakve napade vojska nije spremala sa te strane, prvo to šta ste vi sami videli?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To što sam ja vidio u to vrijeme pred sam početak napada na teritorij Republike Hrvatske nije bilo niti dostatno, niti organizirano, niti dobro napravljeno u svrhu obrane, a to znači nije bilo rovova, nije bilo zapreka. Ako su bile zapreke to je, i tada je to bilo dosta uputno, jer to su bile zapreke od nekakvih greda, drvenih greda što jednom borbenom vozilu ne predstavlja ama baš ništa da prođe preko toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, molim vas, da li vam je poznato to, pošto ste vi oficir i pošto ste se aktivno stavili u tu ulogu za vreme događaja o kojima svedočite, i pošto je ne sumnjivo reč o gradu koji spada u svetsku kulturnu baštinu i koji je morao biti čuvan, da li vam je poznato da prema međunarodnom pravu, znači tačnije prema članu 25 haškog Pravilnika o zakonima i običajima rata (The Hague Convention on the Laws and Customs of War) na kopnu da bi neko mesto ili grad imao status ne branjenog grada mora da ispuni neke uslove, a to znači da su svi borci, pokretno oružje, pokretna vojna oprema evakuisani, da se nepokretne vojne instalacije ili vojni objekti ne koriste za neprijateljstvo, da vlast i stanovništvo ne preduzimaju neprijateljske akte i da se ne preduzimaju nikakve akcije za podršku u vojnim operacijama. Je li to poznato? To su uslovi nabrojani u članu 25 haškog pravilnika. Je li mislite da ste bilo koji od tih uslova vi ispunjavali?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ispunjavali smo ili ispunili smo sve uvjete, jer u ovom vašem prethodnom izlaganju vi ste rekli ukoliko se radi o zaštićenom spomeniku kulture. Da, Dubrovnik, stari dio Dubrovnika to je zaštićena povijesna cjelina putem UNESCO-a i tu se nikakve vojne radnje niti vojne instalacije nisu događale u zaštićenom dijelu, a u ovom drugom dijelu da, na koncu imali smo prava na obranu. Mi smo se branili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi tvrdite da već u leto 1991. godine u gradu Dubrovniku nisu bile instalirane brojne i snažne formacije Zbora narodne garde niti nešto od ovoga šta smo do sad nabrojali?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije bilo ništa instalirano od toga što ste to nabrojali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kako je moguće da izveštači televizijske stanica, na primer ITN (ITN), to je engleska nezavisna televizija, u svojoj televizijske reportaži u Dubrovniku iz tog vremena navode da su im dubrovački lekari rekli da ste imali ratne položaje u blizini civilnih objekata, na primer hotela "Belvedere" i tako dalje?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne razumijem pitanje. Molim vas formulirajte mi reklo, rekla. Pitajte me pa ću vam odgovorit'.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažem, da li je to bio lažni izveštaj taj da su dobili te informacije od dubrovačkih lekara, da ste imali ratne položaje u blizini civilnih objekata, kao na primer hotel "Belvedere" i tako dalje?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Oprostite, od kojih ljekara?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dubrovačkih, dubrovački lekari.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: To je dosta široko. Malo prije kad ste nabrajali poginule hrvatske vojnike spomenili ste ime koje je normalno povlačenjem jugoslavenske armije se i ono povuklo, pa da slučajno to ne potiče od tog istog gospodina, jer to ne odgovara istini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi tvrdite na strani 13, u trećem pasusu u vašoj izjavi da je prvo ozbiljno granatiranje okoline Dubrovnika započelo 23. na 24. oktobar 1991. godine. Je li to tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A to je čitavih 10 dana razlike od onog dana kako je Pero Poljanić gradonačelnik Dubrovnika tvrdio da je još 12. oktobra 1991. godine, pred televizijske kamerama je tvrdio, da je 12. oktobra 1991. godine palo 15.000 granata na Dubrovnik.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja jednostavno ne znam niti sam upoznat što je to tvrdio gospodin Poljanić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo da utvrdimo činjenice. To ne može biti tačno, dakle, ako vi tvrdite da je 23. na 24., ovo započelo bez obzira da li je tvrdio ili nije, i šta je tvrdio, i kad je tvrdio. To nije moglo biti pre 23., 24. oktobra. Je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Postavite mi pitanje. Ja vam tvrdim kad je počelo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi, dakle, tvrdite da je počelo 23, 24. oktobra?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Provokacije sa strane Jugoslavenske narodne armije, takozvane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I nije vam poznato da je Pero Poljanić tvrdio da je još 12. oktobra...

SUDIJA MEJ: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, vi kažete da niste imali oklopna vozila već samo lako naoružanje i lake minobacače, a upravo ovaj vaš komandant Nojko Marinović tvrdi da ste imali dva topa od 85 milimetara, dva "ZIS" protivtenkovska topa, deset 20/3 protivavionskih topova 20 milimetara trocevnih, dva 20/1 od kojih su po jedan bili pokretni, veći broj minobacača od 120 milimetara i 80 milimetara, dva raketna bacača i četiri topa od 85 milimetara. To tvrdi Nojko Marinović koji je bio komandant. Vi ste bili njegov zamenik, rekli ste, za bezbednost. Je li tako?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Oprostite, sa kojim datumom je to?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo, sad ću da vam pročitam. Evo imam ovde izjavu Nojka Marinovića, ako je nemate mogu vam je oni dati. Sa strane 14, pri dnu vam citiram: "Na dan početka napada, 1. 10. 1991. godine, hrvatske snage pod mojim zapovjedništvom su sačinjavali od sledećeg: 670 vojnika koji su uključivali Zbor narodne garde, MUP-a i tek mobilizirano ljudstvo. Raspoređeni od Slanog na zapad do Bana oko jedan kilometar od crnogorske granice na istoku." I onda pominje neki ljudi na Mljetu, Šipanu, Koločepu. Onda u sledećem pasusu: "Četiri 85 milimetarska topa koji su uzeti na Korčuli..."

SUDIJA MEJ: Prije nego što pređemo na topove dozvolite da se svedok pozabavi onim šta ste rekli o ljudstvu. Čuli ste šta je optuženi pročitao iz jedne druge izjave, da li želite da date svoj komentar o tome ili ne, gospodine Šimunoviću?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Vjerovatno kad je general Marinović spominjao 670 vojnika u to je računao i Ministarstvo unutarnih poslove koje on čak i navodi tu.

SUDIJA MEJ: Bojim se da nismo dobili prevod. Molim vas da ponovite, da vidimo hoćemo li da dobijemo prevod.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Kad je general Marinović davao ovu izjavu vjerovatno je mislio na sastav sa kojim je on zapovjedao u to vrijeme. U okviru ove brojke od 670 ljudi bio je kompletan MUP, to jest Ministarstvo unutarnjih poslova. Znači, ovdje smo imali jedinicu Zbora narodne garde, specijalnu jedinicu policije, policiju normalnu i imali smo formiranu Teritorijalnu obranu i on je zapovjedao sa tim brojem ljudi. Međutim, kad isključite broj oko 300 i nešto redovnih policajaca onda ćete doći na cifru o kojoj sam ja govorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šimunoviću, vi ste me malčas zapitali koji je to datum, kažem i citirao sam na početku, na dan početka napada 1. listopada. Dakle, sve ovo što on nabraja odnosi se od početka napada prvog listopada kako on tvrdi. Dalje, molim vas: "Četiri 85 milimetarska topa koja su uzeti na Korčuli. Rasporedio sam dva iznad Cavtata, a dva u Resnici u blizini Moluna. Dalje, dva "ZIS" protivtenkovska topa, jedan postavljen na Babin Kuk, a drugi blizu hotela "Neptun". Dalje, deset 20/3, to su trocevni topovi od 20 milimetara, protivavionska i dva 20/1, znači jednocevni, ukupno 12, dakle, protivavionskih topova. Jedan od 20/3 topova i jedan od 20/1 su postavljeni na kamione i time učinjeni pokretnim. Znači, dva su bili pokretni i 10 lociranih, stacionarnih topova". Onda, dva minobacača 120 milimetra...

SUDIJA MEJ: Molim vas stanite ovde. Dozvolite svedoku da odgovori na ove tvrdnje u vezi sa topovima. Dozvolite da se svedok time pozabavi. Čuli ste šta vam je pročitano. Gospodine Šimunoviću, da li želite da iznesete svoj komentar u vezi sa tim?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: U ovoj svojoj izjavi koju sam ja davao spomenuo sam topove sa Korčule. To su za mene topovi, a vi kao artiljerac znate što je "ZIS", sigurno. To je kalibar daleko manji od topa i to se ne smatra topovskim cijevima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je protivtenkovski top.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Molim, protivtenkovski top. Pokušajte se vratiti na...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam samo nabrajam ovo šta on kaže.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, u redu, pa i ja vam...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, on ovde nabraja 12 protivavionskih topova 20/3, onda dva minobacača od 120 milimetara i dva od 82 milimetra koje je postavio u Brgatu.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Evo ga, ukoliko dozvolite, ukoliko dozvolite, protivavionski top ili protivavionski mitraljez. Recite mi što je to razlika u prijevodu. Mi jesmo imali mitraljeze. Smijete se, ali to je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Šimunoviću, slučajno sam završio školu rezervnih oficira LPAA (Laka protivavionska artiljerija) i vrlo mi je poznat top 20/3 milimetra. Prema tome, to nije mitraljez nego top koji ispaljuje po jednoj cevi 700 granata u minuti, protivavionski top 20/3 milimetara to znači tri cevi po 700 granata u minuti i ima taj isti 20/3 jednocevac sa istom brzinom gađanja, veoma visoke razorne moći, znači 12 topova.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Drago mi je. Ja ne vidim ništa sporno u tome što smo mi imali u obrani. Međutim, hoću li ja izdiktirati što ste vi imali u napadu sve.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne, ne, ja ne govorim o tome. Samo vam nabrajam ove, rekao bih, silne, silna artiljerijska oruđa. Samo da završim spisak pa da vam postavim pitanje. Znači, dalje, šest 82 milimetra minobacača u Čepikućama, pa dva 82 milimetra i dva 60 milimetra u Vodavodi, pa tri 82 milimetra u Bogišića parku i dva 120 milimetara u autokampu na Babinom Kuku, pa dva raketna bacača sa dometom do osam kilometara i tako dalje. Govori još o 50 pušaka "MauzerM48" (Mauser M48) koje je još dobio sa Korčule pored ovih poluautomatskih i automatskih koje smo videli reverse tu. Sve ostalo oružje, kaže, je bilo lako oružje i tako dalje. Da li mislite, dakle, da ovo ljudstvo, vojska, artiljerija, naoružanje, rasporedi, minobacači, topovi nisu dovoljni da se izvuče zaključak da je cela ta zona Dubrovnika bila ozbiljno militarizovana?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Idemo dalje, da ne gubimo vreme. Vi ste rekli da je vojska osvojila Žarkovicu. A dobro, pošto ste vi bili rezervni oficir, a za vreme rata i aktivni, da li je tačno da su se na Žarkovici već godinama nalazili vojni objekti i magacini oružja?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da ste vi pucali gore na Žarkovicu upravo iz grada Dubrovnika i pogodili taj objekat na Žarkovici?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Nismo pogodili objekat, nego pogodili smo vojni kamion pun granata, pun municije, a kamion je bio Jugoslavenske narodne armije. U isto vrijeme kad je granatiran Dubrovnik, mi smo granatirali njih i pogodili smo ih i to vrlo uspješno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, evo da vidimo samo nekoliko sekundi isečak iz "ITN-ovog" filma koji pokazuje to pucanje iz Dubrovnika na Žarkovicu. Molim vas pustite traku.

SUDIJA MEJ: I ovo će biti poslednje pitanje na koje ćemo da se osvrnemo pre nego što prekinemo sa radom. Molim da se pusti traka.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ: Raketiranja Srđa od strane Jugoslavenske narodne armije.

(Video snimak)

(Kraj video snimka)

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesmo videli to?

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: Evo ponovo, ponovo raketiranja, avioni su se digli iz Podgorice i iz Mostara. Na žalost, loš je snimak, ja jednostavno ne vidim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro je, dovoljno je pošto je ovo već sledeći, ovo je bilo gađanje pravo iz Dubrovnika na Žarkovicu.

SVEDOK ŠIMUNOVIĆ – ODGOVOR: A ukoliko smatrate Dubrovnik, grad Dubrovnikom onda, onda u šire okruženje, ne iz staroga grada, zasigurno da, jer mi smo se u to vrijeme branili. Jer ste, vidjeli ste, ovaj snimak je pokazao da smo čak bili i raketirani od aviona, znači brodovi, avioni, artiljerija i mi to što smo imali, što vi kažete artiljerac, znam da ste artiljerac, da smo to upotreбили. Mi jesmo to upotreabili, ali u funkciju obrane. I tada smo to dobro pogodili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Shvatio sam da za danas...

SUDIJA MEJ: Ne. Sada ćemo da prekinemo sa radom. Gospodine Šimunoviću, molim vas da se vratite sutra ujutro u 9.00 da biste završili davanje iskaza. Optuženi ima još 25 minuta za unakrsno ispitivanje,

možda će biti i dopunskih pitanja. Molim vas da se vratite sutra, a sada možete da idete. Gospodine Miloševiću, vi ste rekli da vam je nekih 40.000 dokumenata dostavljeno tokom vremena kad Sud nije zasadao zbog vaše bolesti. Je li to tačno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 40.000 strana, ali želim da vas podsetim gospodine Mej da je u toku saslušavanja svedoka za Kosovo počeo da mi pristiže materijal za Bosnu i Hrvatsku i da je, kao što znate, 13. septembra završeno saslušavanje svedoka za Kosovo, a da je tada već na mom stolu bilo preko 115.000 stranica za Bosnu i Hrvatsku, koje svakako za vreme saslušavanja svedoka za Kosovo, ja nisam mogao da gledam. Sada je taj kvantitet narastao na preko 300.000 strana i preko 1.000 video traka i još toliko verovatno audio traka. 40.000 sam samo dobio za vreme dok sam ležao u krevetu poslednjih nedelju dana, a evo citiraću vam nekoliko ovih propratnih dokumenata, evo ovaj od 17. januara, odnosno 7. januara 2003. godine gde kaže ovi materijali su dokazni predmeti koji pripadaju Tužilaštvu i nažalost nisu bili, nije bilo moguće da budu obelodanjeni 31. maja 2001. godine, nisu bili, pa onda takođe 15. januara, dokumente koji takođe, možete da nađete taj dokument od 15. januara 2003. godine, takođe na žalost nisu mogli da budu dati, pa 21. januara takođe na žalost nisu mogli ranije da budu obelodanjeni i tako dalje. Ja nemam iluzije da će te vi preduzeti neke korake, samo želim da to ostane rečeno kao indikator uvažavanja principa ravnopravnosti strana i jednakosti oružja na kojima vi insistirate i nikakve druge zahteve ne postavljam. Osim toga, želim da vas obavestim da vaš bivši prijatelj Suda gospodin Vladimirov (Michail Wladimiroff) i dalje zloupotrebljava svoje učešće i sedenje u ovoj klupi jer evo vam, ako budete raspoloženi da pogledate njegov novi intervju u "Volstrit žurnalu" (The Wall Street Journal) šta po profesionalnoj etici ne bi imao pravo, jer se koristi prisustvom u ovoj ovde prostoriji da daje svoje procene i da zloupotrebljava činjenicu da je jedno vreme ovde bio od vas imenovan za funkciju za koju je bio imenovan. Ako vas interesuje možete da pogledate, ako ne meni je svejedno. Želim samo da vas na to upozorim.

SUDIJA MEJ: Mi ćemo ovo da razmotrimo. Dozvolite mi samo da odgovorim na ono šta ste vi rekli. Ovo pitanje koje ste vi pokrenuli, a koje se tiče gospodina Vladimirova meni se čini da nije nešto šta je u našoj nadležnosti, ali ćemo ipak mi to da razmotrimo. Više nas brine ovo prvo o čemu ste govorili. Šta je treće šta ste hteli da nam kažete?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Treće je takođe moja primedba na koju niste odgovorili, koju sam stavio više puta, da mi se materijali dostavljaju na mom jeziku. Meni su na engleskom dostavljeni svi materijali i izjave koje su dali Srbi, Muslimani i Hrvati i na kojima se vidi da su dati na mom jeziku, a ne na engleskom jeziku. Ne razumem zašto mi se dostavljaju na engleskom jeziku čak i tad kada su u originalnom i inicijalnoj formi uzeti na jeziku kojim ja govorim. Prema tome, smatram da je to namerno, a vi možete da zaključite o tome šta god želite. Evo na primer izjava, izjava ovoga, kako se zove, Špegelj koji je dao svakako na srpskohrvatskom dostavljena je na engleskom, sad skoro.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Miloševiću. Gospodine Najš, možete li da se pozabavite sa ove dve stvari?

TUŽILAC NAJS: Bila je velika količina materijala koji smo morali da obelodanimo što nismo mogli da uradimo do roka u maju. Kad je taj rok bio određen svaki dokazni predmet je trebao da bude naveden u spisku i trebalo je da ih dostavimo, iako nismo imali konačan spisak svedoka za ovo zakašnjenje. To ne znači da je ova cifra koju nam je dao optuženi ispravna. Ja znam da je tog materijala puno, ali nisam siguran da je baš 40.000 strana. Veliki broj strana, možda 10.000 strana koji je njemu dostavljen je materijal koji se ponovo obelodanjuje zbog toga što prvobitne kopije nisu bile u redu i tako dalje, ili se već radi o prevodima dokumenata koji su prethodno dostavljeni u nekom drugom obliku. Zatim je bio jedan dokazni predmet, a to je bio dnevnik svedoka koji je trebao da dođe prošle nedelje, a onda više nismo imali vremena i recimo samo taj dokument ima nekih 1.000 strana, on je obelodanjen, a taj svedok na kraju neće da dođe. Ima nekih 500 strana koje ranije nismo mogli da dostavimo, zato što su bile pod ograničenjima o kojima se govori u Pravilu 70, ta ograničenja su ukinuta, tako da smo morali da ih dostavimo i neizbežno velika količina materijala potpada pod Pravilo 68 i mi imamo obavezu da kad god naiđemo na takav materijal da ga dostavimo suprotnoj strani. Prema tome, sav ovaj materijal je dostavljen po pravilima Suda i u skladu sa našim obavezama.

SUDIJA ROBINSON: Koliko strana je dostavljeno po Pravilu 68?

TUŽILAC NAJS: Nemam tačnu cifru ovde pred sobom. Otprilike 1.000, mislim da je otprilike hiljadu. Što se tiče toga da li se izjave dostavljaju na

BHS-u ili na engleskom tu moram da kažem dve stvari, a jedno se odnosi na celokupni postupak. Iako znam da se o tome već ranije govorilo, jasno je da optuženi govori engleski, to smo videli u puno navrata, on je nama stavio do znanja da jako dobro i razume i govori engleski. Ali ključna poenta je sledeća. Optuženi ima pretpostavku koja nije ispravna, a to je da se izjave od svedoka uzimaju na BHS-u. Nije tako. Kao što Pretresno veće zna, one se po pravilu uzimaju na engleskom. I tako, na primer, ako su dostavljeni shodno Pravilu 68, biće dostavljeni na engleskom, budući da je to jedan od jezika ove institucije. U slučajevima kada neka izjava mora da bude prevedena na BHS, stavljamo je u proces prevođenja što je moguće pre. Na primer, Špegeljeva izjava će, mislim, biti prevedena do kraja nedelje. I to je to. Ima mnogo materijala koji je obelodanjen i to je deo naših obaveza. Kao prvo, tu je materijal koji nije mogao da bude dostavljen u maju. Drugo, određeni dokazni materijal. Treće, materijal koji je bio ponovo obelodanjen da bi mu pomogli i da budemo sugurni da je materijal jasan. Četvrto, Pravilo 70. Peto, Pravilo 68.

SUDIJA MEJ: Gospodine Kej (Kay).

TUŽILAC NAJS: Mogu samo da dodam još jednu stvar jer mislim da je važna. Još dve stvari. Optuženi naravno odbija da pravi podneske, jer se drži svog stava da ne priznaje ovaj Međunarodni sud i njegove procedure. I tako ispada da mi treba da predvidimo i napravimo sve podneske umesto njega. On je u poziciji da, kada bi prihvatio da učestvuje u ovim procesima, tražio bi više vremena. Tako i odgovaram na to. Gospođa Diklić (Diklich), kao i gospođa Graham (Graham) pre nje, koja je radila na onom delu suđenja koji se odnosi na Kosovo, obelodanjuju dokazne predmete, koji se tiču svedoka koji dolaze, otprilike dan ili više pre nego što dođu ti svedoci, upravo da bi olakšali posao svedoku da on sam, ne svedoku nego optuženom, da on sam ne bi morao da pretražuje taj materijal. Uzimajući u obzir sa kakvim se zadatkom mi ovde suočavamo, mi nemamo nikakvu drugu opciju nego da obelodanimo ovaj materijal. Mi radimo sve šta je moguće, sve šta je u našoj moći da bismo to uradili onim redosledom kojim svedoci dolaze i da bismo olakšali posao optuženom.

SUDIJA MEJ: Ja pretpostavljam da ovo šta izaziva našu zabrinutost ovde je ogromna količina materijala i kako optuženi može da izađe na kraj sa tim i da li mi zapravo treba da dozvolimo da se uvodi novi materijal. Ja ne znam da li može da se postavi to pitanje.

TUŽILAC NAJS: Ja mislim da se ne suočavamo sa tim problemom, već smo mi ovde suočeni sa jednom opštom obavezom da obelodanimo materijal u skladu sa nalogom Suda od maja prošle godine i mi jednostavno postupamo u skladu sa tim nalogom. Zatim imamo i obavezu po Pravilu 68 i kao što Pretresno veće zna, mi se trudimo da obavestimo kako Pretresno veće tako i optuženog i prijatelje Suda o parametrima koje primenjujemo da bismo na jedan razuman način ograničili materijal po Pravilu 68. I kao što znate mi svakih šest nedelja ponovo pregledamo taj materijal upravo zato da bismo izbacili sve ono što nije neophodno. Prema tome, mi ne možemo da uradimo više od toga i po našem skromnom mišljenju mislim da bi bilo zapravo nekorisno da se ograniči količina materijala koja se ovde uvodi, jer pre svega svaki materijal, svaki dokaz se uvodi upravo vezan za onog svedoka koji ga spominje i mi se trudimo da to uradimo na takav način da što je moguće više olakšamo posao optuženom. A sa tim u vezi moram da kažem da ponekad iskrсну neki dokumenti vezani za neke svedoke koje nismo mogli da predvidimo.

SUDIJA MEJ: Nisam sasvim siguran koliko još možemo da ostanemo u ovoj sudnici, jer postoji još jedna druga rasprava posle ove.

TUŽILAC NAJS: I naravno, kao što me moje kolege podsećaju, mislim da je to bio gospodin Grum (Groome), kao što vi znate imali smo nekih problema u nalaženju, u lociranju nekih veoma važnih dokumenata koji se nalaze kod državnih službi i dalje se vodi spor o ovome. Mi smo uložili jedan zahtev po Pravilu 54bis i možda je bitno da kažem da ovi dokumenti idu najviše u korist upravo optuženog.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Kej (Kay).

PRIJATELJ SUDA KEJ: Časni Sude, da li biste hteli da vam ja sutra dostavim nešto šta bi vam dozvolilo da ovo razmotrite sa tačke gledišta optuženog. Nema nikakve sumnje da će optuženom izazvati velike probleme u pripremi ova ogromna količina materijala.

SUDIJA MEJ: Ono što mi nameravamo da uradimo je zapravo da zatražimo pismeni izveštaj od Tužilaštva koji se tiče tog obelodanjenog materijala. Vi možete naravno to u kratkoj formi da nam dostavite.

TUŽILAC NAJS: Naravno.

SUDIJA MEJ: I da nam navedete kategorije i sve ono ostalo šta bi opisalo tu dokumentaciju.

TUŽILAC NAJS: Svakako. I časni Sude, u ovih 30 preostalih sekundi mogu li da vas podsetiti na to da, ja neću spominjati ikakva imena ni brojeve, ali da vas podsetim da sam juče rekao da moram da sada izložim jedan usmeni zahtev za određene mere. Ja sada imam kratak rezime izjave tog svedoka za koga tražimo zaštitu i sutra ću zapravo uložiti taj zahtev.

SUDIJA MEJ: U redu. Sada prekidamo sa radom. Nastavljamo sutra u 9.00.

Fond za humanitarno pravo